

«Ωτι̃ρα ἀπεκδεχόμεθα
Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν»
(Φιλιπ. γ' 20)

«Ὁ Πατήρ ἀπέσταλκε τὸν Υἱὸν
Ωτι̃ρα τοῦ κόσμου»
(Α' Ἰωάν. δ' 14)

ΩΤΙ̃ΡΑ

ΟΡΘΟΔΟΞΟ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΟΜΩΝΥΜΟΥ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος 58ο - 15 Φεβρουαρίου 2017 - Τεύχος 2149

Ὁ δύνη και ὀργή!
Τὰ δύο αὐτὰ συναισθήματα καταλαμβάνουν κάθε ἐχέφρονα ἄνθρωπο πού, ἐμβρόντητος κυριολεκτικά, παρακολουθεῖ τὸ πού ὀδηγοῦν τὰ πράγματα ὅσοι θέλουν νὰ ξεθεμελιώσουν ὅ,τι ὑγιές ἔχει ἀπομείνει στὸν τόπο αὐτό.

Ἀφορμὴ γιὰ τὴ συγγραφὴ τοῦ ἄρθρου δίνει ἡ μὲ βαθμὸ προτεραιότητος «ἐξαιρετικῶς ἐπείγον» (γιατὶ ἄραγε;) καὶ ἡμερομηνία 23-12-2016 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πρὸς τὶς «Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας καὶ Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης τῆς Χώρας», καθὼς καὶ πρὸς τὰ «Γυμνάσια τῆς Χώρας». Θέμα τῆς: «Υλοποίηση στὸ Γυμνάσιο Θεματικῆς Ἑβδομάδας Ἐνημέρωσης καὶ Εὐαισθητοποίησης σὲ ζητήματα Διατροφῆς, Ἐθισμού - Ἐξαρτήσεων καὶ Ἐμφυλων Ταυτοτήτων» μὲ γε-

Ἔχουμε τελείως παραφρονήσει;

νικὸ τίτλο: «Σῶμα καὶ Ταυτότητα».

Καὶ μόνο ἀπὸ τὸν γενικὸ τίτλο τοῦ θέματος διακρίνεται ἀμέσως πού τὸ Ὑπουργεῖο ἀποδίδει τὴ μέγιστη βαρῦτητα αὐτῶν τῶν σεμιναρίων γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν μαθητῶν, καθὼς καὶ τῶν γονέων τους. Εἶναι σαφές ὅτι ἡ βαρῦτητα πέφτει στὴν τρίτη θεματικὴ ἐνότητα «Ἐμφυλες Ταυτότητες».

Συνεπῶς οἱ μαθητὲς τῶν ἑλληνικῶν Γυμνασίων (παιδιὰ 12-15 ἐτῶν) καθὼς καὶ οἱ γονεῖς τους θὰ κληθοῦν νὰ ἐνημερωθοῦν γύρω ἀπὸ τὸ φύλο τους. Τί ἐνημέρωση ἄραγε νὰ λάβουν; Ἀντιγράψουμε κάποια ἀπὸ τὰ θέματα πού προβλέπει ὁ συγκεκριμένος θεματικὸς ἄξονας: «Βιολογικὸ καὶ Κοινωνικὸ Φύ-

λο», «Άποδομώντας τὰ ἔμφυλα στερεότυπα», «Φύλο, Σεξουαλικὸς Προσανατολισμὸς καὶ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα», «Ὀμοφοβία καὶ Τρανσφοβία στὴν κοινωνία καὶ στὸ σχολεῖο».

Λοιπὸν, σαφέστατα πιά καὶ τελείως ἀπροκάλυπτα τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας προωθεῖ στὰ παιδιὰ κάτι πολὺ χειρότερο ἀπὸ τὴ γνωστὴ σοδομικὴ ὁμοφυλοφιλία. Πρόκειται γιὰ κίνηση παγκόσμια ποὺ θέλει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα τὰ παιδιὰ, νὰ διαλέγουν αὐτὰ τὸ κοινωνικὸ φύλο τους, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὸ βιολογικὸ τους φύλο. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐὰν κάποιος παιδί δὲν αἰσθάνεται καλὰ μὲ τὸ ὅτι γεννήθηκε ἀγόρι ἢ κορίτσι, θὰ μπορεῖ νὰ δηλώνει τὸ ἀντίθετο, καὶ μάλιστα νὰ τὸ ἀλλάζει μὲ τὴ βοήθεια τῶν σχετικῶν ἰατρικῶν ἐπεμβάσεων.

Ὁργὴ γιὰ τὴν ἔκφυλη ἀποδόμηση κάθε τελευταίου ἴχνους ὑγείας, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς. Ὁδύνη γιὰ τὴν ἔσχατη καταρράκωση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Ἦδη, πρὸς τοῦτο, στὴν τελευταία παρέλαση ὁμοφυλοφίλων τοιχοκολλήθηκαν ἀφίσες μὲ τὸ σύνθημα: «Ἄνδρας δὲν γεννιέσαι· γίνεσαι», «γυναίκα δὲν γεννιέσαι· γίνεσαι». Καὶ ὄχι μόνο αὐτά. Παράλληλα, πάλι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, διοργανώνεται γιὰ τὸ ἔτος 2017 «Πανελλήνιος Μαθητικὸς Διαγωνισμὸς Ψηφιακῆς Δημιουργίας» μὲ τίτλο: «Ὅλα τὰ παιχνίδια γιὰ ὅλα τὰ παιδιά», μὲ στόχο τὴν κατάργηση τῆς διακρίσεως τῶν παιχνιδιῶν γιὰ ἀγόρια ἢ γιὰ κορίτσια.

Ἔρχεται λοιπὸν ἡ θεματικὴ αὐτῆ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας νὰ «ἀποδομήσει (ὅπως ἀκριβῶς τὸ λέει) τὰ ἔμφυλα στερεότυπα» καὶ νὰ διδάξει τὴν κα-

ταστολή τῶν φαινομένων «ὁμοφοβίας καὶ τρανσφοβίας στὴν κοινωνία καὶ στὸ σχολεῖο» (αὐτὸ πάλι σημαίνει πὼς δὲν πρέπει οἱ μαθητὲς ἢ οἱ γονεῖς νὰ ἐκπλησσοῦνται καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ ἀντιδράσουν, ἀν κάποιος παιδί, συμμαθητῆς κ.ο.κ., δηλώσει κάτι διαφορετικὸ ἀπὸ αὐτὸ ποὺ δείχνει καὶ διατρανώσει τὸν ὁμοφυλοφιλικὸ σεξουαλικὸ του προσανατολισμὸ).

Καὶ πότε κάνει τὴν ἐμφάνισή της ἡ Ἐγκύκλιος αὐτῆ τοῦ Ὑπουργείου;

Εἶναι ἄραγε τυχαία ἡ «σύμπτωση»; Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες (τέλη Δεκεμβρίου τοῦ 2016) κυκλοφόρησε διαδικτυακὰ τὸ ἐξώφυλλο τοῦ πρώτου γιὰ τὸ 2017 τεύχους (Ἰανουάριος 2017) τοῦ παγκοσμίου φήμης καὶ κυκλοφορίας περιοδικοῦ “National Geographic”, ἀφιερωμένου στὸ θέμα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ φύλου, μὲ τίτλο “Revolution of Gender” (=Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ Φύλου) καὶ φωτογραφία ἐνὸς μικροῦ κοριτσιοῦ (;) ἑννέα ἐτῶν ἀπὸ τὴς ΗΠΑ ποὺ, ἐνῶ εἶχε γεννηθεῖ ἀγόρι, θέλησε νὰ γίνῃ κο-

ρίτσι, μὲ τὴ συνδρομὴ τῶν γιατρῶν καὶ τὴ συμπαράσταση τῶν γονέων του (βλ. «Ὁ Σωτήρ», τεύχ. 2147, 15-1-2017, σελ. 37).

Ποῦ πᾶμε λοιπὸν; Ποῦ ὁδηγεῖται ὁ ἄνθρωπος;

Ὁδύνη καὶ ὀργή!

Ὁργὴ γιὰ τὴν ἔκφυλη ἀποδόμηση κάθε τελευταίου ἴχνους ὑγείας, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς, ἐπάνω στὸν ἄνθρωπο γιὰ τὸ γκρέμισμα ὄχι πλέον τῶν ἀξιών – αὐτὲς ἔχουν εξαφανιστεῖ ἐδῶ καὶ καιρὸ – ἀλλὰ αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς Δημιουργίας, τῆς φυσικῆς νομοτέλειας μέσα στὸ σύμπαν. Καὶ συνάμα ὀδύνη. Ὁδύνη γιὰ τὴν ἔσχατη καταρράκωση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ἄραγε, μὲ αὐτὲς τὶς

τακτικές, με αυτές τις διδασκαλίες πρὸς τὰ παιδιά τῶν δώδεκα καὶ δεκαπέντε ἐτῶν, τί μέλλον χτίζουμε γιὰ τὸν κόσμο μας, γιὰ τὴν πατρίδα μας;

Τὴν πατρίδα μας!

Μὲ τί ἀρχές, μὲ τί παράδοση πολιτισμοῦ μεγάλωναν τὰ παιδιά σὲ τούτα ἐδῶ τὰ χῶματα, καὶ γίνονταν νέοι καὶ νέες μὲ λεβεντιά καὶ χάρη, γεμάτα ἀπὸ υἰεΐα στὶς ψυχές τους καὶ ζωντάνια στὰ μάτια τους! Καὶ τώρα; Ποῦ τὰ ὀδηγοῦμε; Συναισθανόμαστε ἄραγε τὴν κόλαση, τὸ ἔρεβος ὅπου τὰ σπρώχνουμε;

Καὶ ποιὸς θὰ εἶναι σὲ θέση τότε, μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια, ὅταν τὰ παιδιά αὐτὰ καταλάβουν τί προξένησαν στὸν ἑαυτό τους (ἂν ὑποθέσουμε ὅτι κάποια ζητήσουν νὰ ἀλλάξουν τὸ φύλο τους λόγω τῆς ἀγωγῆς ποῦ θὰ τοὺς δώσουμε), ποιὸς θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ τὰ ἐξαγάγει ἀπὸ τὰ φρικτὰ ψυχολογικά τους προβλήματα, ποῦ θὰ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὸ ἴδιο τὸ «ἐγώ» τους, τὴν ψυχοσωματικὴ τους ὑπόσταση: «Τί εἶμαι τώρα ἐγώ; Ἀγόρι ἢ κορίτσι; Ἄντρας ἢ γυναίκα;». Ποιὸς θὰ ἀναλάβει νὰ ἀπολογηθεῖ στὸ δριμύ «κατηγορώ» τους γιὰ τὴν ἀφήσαμε νὰ κάνουν μιὰ ἐπιλογή, ὅταν ἀκόμα καλὰ-καλὰ δὲν γνώριζαν τί σημαίνει νὰ εἶσαι ἄντρας ἢ γυναίκα; Ποιὸς θὰ τὰ ἀποζημιώσει ὄχι γιὰ ἠθική, ἀλλὰ γιὰ ὄντολογική, ψυχοσωματικὴ βλάβη;

Ἐπιτέλους! Ποῦ πᾶμε; Ἐχουμε λοιπὸν τελείως παραφρονήσει;

Ἄν ἡ ὁμοφυλοφιλία εἶναι διαστροφή, αὐτὸ τί πρέπει νὰ τὸ ὀνομάσουμε; Ἐκεῖ, στὴν ὁμοφυλοφιλία, δὲν φεύγει κάποιος ἀπὸ τὴν ὄντολογικὴ του ὑπόσταση· ἀπὸ τὴ φυσικὴ χρῆση τοῦ σώματός του φεύγει. Ἐδῶ βγαίνει ἀπὸ τὴ φυσικὴ του κατάσταση καὶ γίνεται κάτι ἄλλο, κάτι ποῦ δὲν ἔχει τὶς φυσικὲς

καὶ ψυχικὲς προδιαγραφές νὰ γίνε. Τί εἶδους ἐκφυλισμὸς εἶναι αὐτός;

Καὶ ἐπιτέλους; Τὰ βάζουμε μὲ τὴ φυσικὴ νομοτέλεια τοῦ σύμπαντος; Μὲ τοὺς νόμους ποῦ ὀρίζουν τὴ φυσικὴ τάξη τῶν πραγμάτων; Μέχρι ἐκεῖ φτάνει ἡ

«Αἰδῶς, Ἀργεῖοι!» Αἰδῶς!

Εἶναι ἡ ὥρα γιὰ σῶφρονα, μαζὶ καὶ δυναμικὴ ἀντίδραση.

ἀλαζονεία μας, ἡ «ὑβρις»; Δὲν φοβόμαστε τοὺς φυσικοὺς νόμους, τὶς φοβερὲς δυνάμεις τῆς φύσεως, ποῦ θὰ ἐπαναστατήσουν καὶ θὰ κινηθοῦν ἐναντίον μας; Τὴ Δημιουργία πᾶμε νὰ καταργήσουμε; Τόσο ἔχουμε βγεῖ ἀπὸ τὰ ὅριά μας;

«Αἰδῶς, Ἀργεῖοι!» Αἰδῶς!

Εἶναι ἡ ὥρα γιὰ σῶφρονα, μαζὶ καὶ δυναμικὴ ἀντίδραση. Οἱ γονεῖς νὰ ἀντισταθοῦν μὲσω τῶν Συλλόγων Γονέων καὶ Κηδεμόνων τῶν Σχολείων. Οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ νὰ ἀρνηθοῦν νὰ διδάξουν αὐτὰ τὰ αἴσχη στὶς τρυφερὲς ἡλικίες τῶν παιδιῶν, ποῦ ποθοῦν τὴν υἰεΐα καὶ τὴν ὁμορφιὰ στὴ ζωὴ τους. Νὰ ὑπερασπισθοῦν μὲ κάθε τρόπο τὴν ψυχοσωματικὴ τους ἀκεραιότητα. Κανεὶς ἂς μὴ φανεῖ συνεργὸς στὰ ὑπουλα αὐτὰ παγκόσμια μηχανεύματα, ποῦ στόχο τους ἔχουν τὸν βιολογικὸ καὶ πνευματικὸ ἐκφυλισμὸ τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους, ὥστε νὰ εἶναι εὐκόλα χειραγωγήσιμο.

Ὅλοι μας μὲ σωφροσύνη καὶ σύνεση ἂς ἀντισταθοῦμε. Δὲν εἶμαστε οὔτε ρατσιστὲς οὔτε φοβικοὶ. Λογικοὶ εἶμαστε. Ἄνθρωποι ποῦ ἀκόμα δὲν ἀπωλέσαμε τὰς φρένας μας.

Καὶ ποῦ φοβόμαστε τὸν Θεό. Γι' αὐτὸ καὶ ὑπερασπιζόμαστε τὴν εἰκόνα Του, ποῦ λέγεται ἄνθρωπος. ■

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
(Τῶν Απόκρεων)

Φιλήμονος ἀποστόλου,
Φιλοθέης Ἀθηναίας
Ἦχος β' - Ἐωθινὸν Β'

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Κορ. η' 8-θ' 2
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Ματθ. κε' 31-46

Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δευτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδήμησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθνήσα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐδρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν;

πότε δὲ σε εἶδομεν ἄσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἄγγελοις αὐτοῦ. ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδήμησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἄσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἄσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; πότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Η ΦΟΒΕΡΗ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

«Συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη»

Τὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα φωτίζει τὸ τέλος τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου. Ἀκούσαμε ὅτι θὰ ξαναέλθει ὁ Κύριος μαζί με ὅλους τοὺς ἀγγέλους Του καὶ θὰ καθίσει σὲ θρόνο ἐνδοξο. Θὰ

συγκεντρωθοῦν μπροστά Του γιὰ νὰ κριθοῦν «πάντα τὰ ἔθνη», οἱ ἄνθρωποι ὅλων τῶν γενεῶν. Μιὰ συνάθροιση ἀσύλληπτη στὸ μέγεθός της – τρισεκατομμύρια ἀνθρώπων! Μιὰ ἡμέρα

συγκλονιστική: ημέρα κατά την οποία ο Θεός θα αποδώσει στον καθένα κατά τα έργα του. Άς δούμε πολύ σύντομα τί σημαίνει για τη ζωή μας τὸ μοναδικό αυτό γεγονός.

1. *Θὰ κριθοῦμε μὲ αἰώνιες συνέπειες*

Εκείνη τὴ φοβερὴ ἡμέρα θὰ σταθεῖ ὁ καθένας μας ἐνώπιον τοῦ φρικτοῦ κριτηρίου καὶ θὰ κριθεῖ γιὰ τὴ ζωή του μὲ κάθε λεπτομέρεια – γιὰ τὶς πράξεις, τὰ λόγια, τὶς σκέψεις του! Ὁ Κριτὴς δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαπατηθεῖ, οὔτε νὰ δωροδοκηθεῖ, διότι εἶναι ὁ καρδιογνώστης Θεός. Καὶ ἡ ἀπόφαση θὰ εἶναι ἢ νὰ κληρονομήσουμε τὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἢ νὰ ἀποπεμφθοῦμε στὴν αἰώνια Κόλαση· ἢ ἀπόλυτη εὐτυχία κοντὰ στὸ Θεὸ ἢ ἀπερίγραπτη δυστυχία μακριὰ Του! Ἀπόφαση πού δὲν θὰ μπορεῖ νὰ ἀκυρωθεῖ, ἀλλὰ θὰ ἰσχύει στοὺς αἰῶνες!

Τί σημαίνει αὐτὸ γιὰ μᾶς; Σημαίνει ὅτι κάθε ἐπιλογή μας ἔχει ἀντίκτυπο στὴν αἰωνιότητα· μᾶς φέρνει πιὸ κοντὰ ἢ

μαστε. Νὰ μετανουοῦμε. Νὰ καθαριζόμεσθε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

2. *Θὰ κριθοῦμε καὶ γιὰ τὶς παραλείψεις μας*

Ἀκούσαμε ἐπίσης ὅτι ὅσους ἀπέπεμψε ὁ Κύριος στὴν αἰώνια Κόλαση, τοὺς ἀπέπεμψε ὄχι διότι ἔκλεψαν ἢ σκότωσαν, ἀλλὰ διότι δὲν ἔδειξαν ἀγάπη στοὺς συνανθρώπους τους πού βρισκόνταν σὲ ἀνάγκη. Δηλαδή ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς ἐπιβαρύνουν μόνο οἱ ἁμαρτίες μας ἀλλὰ καὶ οἱ παραλείψεις μας. Εἴμαστε ἔνοχοι ὄχι μόνο ὅταν κάνουμε τὸ κακό, ἀλλὰ καὶ ὅταν παραλείπουμε νὰ κάνουμε τὸ καλό.

Συνεπῶς δὲν ἀρκεῖ γιὰ τὴ σωτηρία μας νὰ ἀποφεύγουμε τὴν ἁμαρτία. Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ καλλιεργοῦμε τὴν ἀρετὴ, καὶ ἰδιαίτερως τὴν ἀγάπη. Νὰ μὴν παραμελοῦμε τὴν ἐλεημοσύνη. Νὰ δείχνουμε ἀγάπη στοὺς δυστυχισμένους. Νὰ τοὺς σπλαχνιζόμεσθε καὶ νὰ τοὺς συμπαραστεκόμαστε ὅσο μπορούμε.

στὴ σωτηρία ἢ στὴν ἀπώλεια. Ἐπομένως ὀφείλουμε νὰ βάλουμε σὲ δευτέρη μοίρα ὅλους τοὺς ἐγκόσμιους στόχους μας καὶ νὰ μᾶς ἀπασχολήσει περισσότερο ἀπὸ ὅλα ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μας. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡς πιστοὶ Χριστιανοὶ νὰ ζοῦμε χαλαρὰ καὶ ἐπιπόλαια, οὔτε νὰ παίζουμε μὲ τὴν ἁμαρτία· ἀλλὰ στὸ σύντομο χρόνο τῆς ζωῆς μας νὰ φροντίζουμε γιὰ τὴν καλὴ ἀπολογία μας στὸ φοβερὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ. Νὰ ἀγωνιζό-

3. *Στὸ πρόσωπο τοῦ πλησίον νὰ βλέπουμε τὸν Χριστὸ*

Εἶπε ὁ Κύριος στοὺς ἐκ δεξιῶν Του: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε»· καὶ στοὺς ἐξ εὐωνύμων Του: «Ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε». Αὐτὸ σημαίνει πῶς ὅ,τι κάνουμε στὸ συνάνθρωπό μας, εἶναι σὰν νὰ τὸ κάνουμε στὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ – ἔτσι τὸ

ΒΙΒΛΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΤΗΡΙΓΜΟΥ

Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Σεβαστιανού

- «ΠΙΣΤΕΥΩ...» 6 €

* * *

Άρχιμ. Άστερίου Σ. Χατζηνικολάου

- Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΣΤΗ ΘΥΕΛΛΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΜΟΥ 3 €

* * *

Άρχιμ. Χριστοφόρου Ν. Παπουτσοπούλου

- ΟΙ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΠΙΣΜΟΥ 2 €

* * *

Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα

- ΠΕΡΙ ΤΟ ΠΡΩΤΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΡΩΜΗΣ 2 €

- ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΛΟΓΩΝ 3 €

* * *

Άθανασίου Σ. Φραγκοπούλου

- Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ 17 €

- Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ ΜΑΣ (Λαϊκή Δογματική) 8 €

* * *

Νικολάου Π. Βασιλειάδη

- ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΣ 1,50 €

- ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΕΝ ΔΙΑΛΟΓΩ 1 €

- ΠΑΠΙΚΟ ΠΡΩΤΕΙΟ 1 €

- ΠΑΝΘΡΗΣΚΕΙΑΚΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ 1,50 €

* * *

Γεωργίου Γ. Ψαλτάκη

- ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΜΑΣ (Άντιαρειετικός οδηγός) 13 €

* * *

Σταύρου Ν. Μποζοβίτη

- ΤΑ ΑΙΩΝΙΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΧΑΛΚΗΔΟΝΙΟΙ) 5 €

- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΝΙΚΩΣΑ 1,50 €

Για ταχυδρομική αποστολή ό παραλήπτης επίβαρύνεται με τὰ ανάλογα έξοδα.

θεωρεί ο Ίδιος – και αναλόγως θα ανταποδώσει εύλογία ή αποδοκιμασία.

«Είδες τὸν ἀδελφόν σου; Είδες Κύριον τὸν Θεόν σου», διδάσκουν οἱ ἅγιοι Πατέρες. Στὸ πρόσωπο τοῦ συνανθρώπου μας, τοῦ ὁποιοῦδήποτε συνανθρώπου μας, νὰ βλέπουμε τὸν Χριστό. Διότι εἶναι κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασμένος· διότι γι' αὐτὸν ἔχυσε τὸ Αἷμα Του ὁ Κύριος ἐπάνω στὸ Σταυρό. Ἡ ἀπόσταση ποῦ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν συνάνθρωπό μας, μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν Χριστό, ὅπως κι ἂν ὀνομάζεται αὐτὴ ἡ ἀπόσταση: κατὰκριση, θυμὸς, μνησικακία, ἀντιπάθεια, ἀδιαφορία. Καὶ ἀντίστροφα, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἀδελφὸ εἶναι ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστό.

Αὐτὸ ἐξάλλου εἶναι ὁ Παράδεισος: νὰ ἀγαποῦμε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Νὰ χαίρομαστε μὲ τὴ χαρὰ τους καὶ νὰ λυπούμαστε μὲ τὴ λύπη τους· ὅπως τὸ ἔπραξαν ὅλοι οἱ Ἅγιοι· ὅπως τὸ ἔπραξε ἡ ἁγία Φιλοθέη, ποῦ γιορτάζουμε σήμερα, ἡ ὁποία ἔδωσε ὅλα τὰ δικά της καὶ τὸν ἑαυτὸ της στὸ Θεὸ καὶ ἀφιερώθηκε στὴ διακονία τῶν ἄλλων.

* * *

Τὸ Εὐαγγέλιο καὶ οἱ ὕμνοι τῆς σημερινῆς Κυριακῆς μᾶς παρουσιάζουν μὲ ἔντονο τρόπο τὴ φοβερὴ ἐκείνη ἡμέρα καὶ ἴσως μᾶς τρομάζουν. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι ἡ σημερινὴ Κυριακὴ εἶναι ἕνα δῶρο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος δὲν θέλει νὰ χαθεῖ κανένας ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὅλοι νὰ σωθοῦμε. Εἶναι ἕνα ζῦπνημα ἀπὸ τὸν λήθαργο τῆς ραθυμίας καὶ τῆς φιλαυτίας μας, ἕνα κάλεσμα νὰ γίνουμε ὅλοι μας ἄνθρωποι ἐλέους καὶ ἀγάπης, γιὰ νὰ κληρονομήσουμε τὴν ὑπέροχη Βασιλεία, ποῦ μᾶς ἔχει ἐτοιμάσει ὁ πανάγαθος Θεὸς μας, Βασιλεία, ἀπερίγραπτης καὶ αἰώνιας εὐτυχίας. ■

Βλέπει και τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας

Μᾶς βλέπουν οἱ ἄνθρωποι, μᾶς παρακολουθοῦν στὴ ζωὴ μας. Οἱ φίλοι, οἱ συγγενεῖς, οἱ συνάδελφοι. Τοὺς βλέπουμε καὶ μεῖς, τοὺς παρατηροῦμε. Ἡ σχέση μας, ἡ συνεργασία μας, ἡ κοινὴ ζωὴ στὴν οἰκογένεια, ἡ κοινὴ προσπάθεια στὴν ἐργασία καὶ ὅπουδῆποτε ἄλλοῦ, μᾶς φέρνουν σὲ μιὰ κοινωνία, ἡ ὁποία μᾶς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ γνωρίζομαστε. Νὰ τοὺς γνωρίζουμε καὶ νὰ μᾶς γνωρίζουν.

Ἀλλὰ πράγματι γνωρίζουμε τοὺς ἄλλους; Πράγματι μᾶς γνωρίζουν;

Γνωρίζουμε καὶ μᾶς γνωρίζουν ἐξωτερικά. Τὸ ἐσωτερικὸ μας τὸ γνωρίζουν; Τὶς σκέψεις τοῦ νοῦ μας, τὶς διαθέσεις, τὶς ἐπιθυμίες τῆς καρδιάς, τὰ σχέδια, τὶς βαθύτερες ἐπιδιώξεις καὶ προθέσεις μας; Αὐτὰ δὲν τὰ γνωρίζουν βέβαια, ἐκτὸς καὶ ἂν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἀποκαλύψουμε κάτι ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸ ἑαυτοῦ μας, ὅσο καὶ ἐμεῖς τὸν γνωρίζουμε. Διότι εἶναι γεγονός ὅτι ὁ βαθύτερος ἑαυτὸς μας εἶναι ἀγνωστος καὶ σὲ μᾶς τοὺς ἴδιους. Πόσες φορές ἀποροῦμε γιὰ τὶς ἐνέργειές μας! Πῶς τὸ ἔκανα αὐτό; Γιατί τὸ εἶπα αὐτό; Πῶς μοῦ ξέφυγε τὸ ἄλλο; Ἀγνοοῦμε τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας καὶ δὲν ἐλέγχουμε ἀπόλυτα τὶς βαθύτερες ἐσωτερικὲς διαθέσεις μας καὶ τὰ ἐλατήρια τῶν πράξεών μας.

Ἐπὶ τοῦτο ὅμως κάποιον μάτι τοῦ βλέπει τὰ πάντα καὶ τίποτε δὲν τοῦ ξεφεύγει. Ἐπὶ τοῦτο Ἄυτός ὁ Ὅποιος «τὴν ὑπὸ οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ, εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῆ πάντα, ἃ ἐποίησεν» (Ἰωβ κη' [28] 24). Ἐπιβλέπει καὶ κυβερνᾷ ὅλη τὴν οἰκουμένη, τοῦ ἐκτείνεται κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ γνωρίζει ὅλα, ὅσα γίνονται καὶ συμβαίνουν στὴ γῆ. «Ἄυτός γὰρ ὁρατὴς ἐστὶν ἔργων ἀνθρώπων, λέληθε δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὦν πρᾶσσουσιν, οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιούντας τὰ ἄνομα» (Ἰωβ λδ' [34] 21-22). Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ἀλάνθαστος θεατὴς τῶν ἔργων τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὴν προσοχὴ Του τίποτε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ πράττουν οἱ ἄνθρωποι, οὔτε ὑπάρχει τόπος γιὰ νὰ κρυφτοῦν ἐκεῖνοι ποὺ πράττουν τὰ ἄνομα ἔργα.

Αὐτὴ εἶναι ἡ βεβαίωση τοῦ θεόπνευστου λόγου τῆς Ἁγίας Γραφῆς: Ὅλες τὶς πράξεις μας, ὅλα τὰ ἔργα μας, αὐτὰ ποὺ ἐπιμελῶς κρύψαμε ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, ὅλα τὰ βλέπει, ὅλα τὰ γνωρίζει ὁ Κύριος καὶ Θεὸς τοῦ παντός.

Ἀλλὰ ὁ ἀψευδὴς λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι ὄχι μόνο τὰ ἐξωτερικὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ ὅλο τὸν ἐσωτερικὸν μας κόσμον ὁ Θεὸς τὸν γνωρίζει μὲ λεπτομέρεια. Αὐτὸς εἶναι «ὁ ἐπιστάμε-

νος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων» (Ίωβ ζ' 20). Γνωρίζει τὸ νοῦ μας, τίς σκέψεις μας, τὰ σχέδιά μας, τὰ ἀπόκρυφα τοῦ ἐσωτερικοῦ μας. Εἶναι ὁ «ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς» (Ψαλ. ζ' 10). Ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, ὅπως διαβάζουμε στὸν προφήτη Ἰερεμία, «βαθεῖα παρὰ πάντα», βαθιά, ἀφανής, ἀνεξερεύνητη καὶ ἄγνωστη περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πράγμα. Συνεπῶς, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ μπορεῖ νὰ γνωρίσει στὸ βάθος τοῦ ἀνθρώπου; Κανείς! Μόνο ὁ παντογνώστης Θεός. «Ἐγὼ Κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφρούς τοῦ δοῦναι ἐκάστω κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρπούς τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ», διαβεβαιώνει ὁ Θεός (Ἰερ. ιζ' [17] 9, 10). Μόνο ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος, ὁ Ὅποιος ἐξετάζω καὶ ἐρευνῶ τίς σκέψεις καὶ τίς ἐπιθυμίες, ποὺ ὑπάρχουν στὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἐρευνῶ καὶ τὰ ἀπόκρυφα συναισθήματα, ὥστε νὰ ἀνταποδίδω στὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὴν ὅλη διαγωγή του καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς καρπούς τῶν ἔργων του.

Σκέψεις ἐγωιστικὲς καὶ κενόδοξες κυριάρχησαν στὸ νοῦ μου; Διάθεση φιλοπρωτίας κατέλαβε τὴν καρδιά μου; Στήριξα τὴν πεποίθησή μου στὰ μάταια πλοῦτη; Χάρηκε ἡ καρδιά μου, ὅταν ἀπόκτησα πολλά; Ἐξαπατήθηκε καὶ στηρίχθηκε μὲ ἐμπιστοσύνη σ' αὐτά; Ζήλεψα τὴν προκοπὴ τοῦ πλησίον; Χάρηκα στὴν ἀποτυχία του; Βλέμματα πονηρὰ ἔσυραν αἰχμάλωτη τὴν καρδιά μου; Σαρκικὲς ἀναθυμιάσεις ἐπνίξαν τὴν ψυχὴ καὶ ἔσυραν τὸ νοῦ σὲ αἰσχροὺς λογισμούς; Σκέψεις μνησικακίας κυριάρχησαν στὴ διάνοια, καὶ διάθεση ἐκδικήσεως γεννήθηκε στὸ ἐσωτερικὸ μου; Ὅλα αὐτὰ καὶ ὅσα ἄλλα παρόμοια ταιλαιπυροῦν τὴν ψυχὴ καὶ μολύνουν τὸ

ἐσωτερικὸ της, ὅλα τὰ γνωρίζει ὁ Κύριος.

Ὁ σκοτεινὸς ἄδης καὶ ὁ τάφος εἶναι ὀλοφάνερα στὸν παντογνώστη καὶ παντεπόπτη Κύριο, διδάσκει ὁ σοφὸς Σολομών· «πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;»· πῶς δὲν εἶναι φανερό καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τῶν ἀνθρώπων; (Παρ. ιε' [15] 11). «Γίνωσκε ὅτι Κύριος καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν, αὐτὸς οἶδε πάντα». Γνωρίζει καλά ὅτι ὁ Κύριος γνωρίζει μὲ κάθε λεπτομέρεια τίς καρδιὲς ὄλων, καὶ Ἐκεῖνος ποὺ ἔπλασε τίς καρδιὲς καὶ ἔδωσε πνοὴ ζωῆς σ' ὅλα τὰ πλάσματά Του, αὐτὸς τὰ γνωρίζει ὅλα καὶ θὰ ἀποδώσει στὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του (Παρ. κδ' [24] 12).

Θὰ ἀποδώσει ὄχι μόνο κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν, δηλαδὴ κατὰ τίς πράξεις μας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ κινήματα τοῦ νοῦ, κατὰ τίς σκέψεις, καὶ κατὰ τίς ἐπιθυμίες τῆς καρδιάς, κατὰ τὰ συναισθήματά μας, κατὰ τίς ἐσωτερικὲς κινήσεις τῆς ψυχῆς καὶ τίς ἀφανεῖς διαθέσεις μας. Ὁ Κύριος θὰ ἔλθει ὡς Κριτὴς δίκαιος κατὰ τὴν Δευτέρα Του Παρουσία, καὶ τότε «φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλάς τῶν καρδιῶν», θὰ φέρει στὸ φῶς αὐτὰ ποὺ τώρα εἶναι κρυμμένα στὸ σκοτάδι καὶ θὰ φανερώσει τίς ἐσωτερικὲς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῶν καρδιῶν (Α' Κορ. δ' 5). Ὅλα καθαρὰ καὶ ἀκάλυπτα στὸ βλέμμα Του καὶ κανείς δὲν θὰ μπορέσει τότε νὰ κρυφτεῖ ἢ νὰ ὑποκριθεῖ ἐνώπιόν Του.

Γ' αὐτό, ἀδελφέ μου, ποὺ θέλεις τὴ σωτηρία σου, «πάση φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ τούτων ἐξοδοὶ ζωῆς» (Παρ. δ' 23). Μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ ἀσφάλεια πρόσεχε πάντοτε τὴν καρδιά σου καὶ τὸν ἐσωτερικὸ κόσμον τῆς ψυχῆς σου, διότι ἡ ἠθικὴ σου προκοπὴ καὶ ἡ σωτηρία σου ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὴν καρδιά σου. ■

Μὴ λές: «κάνε ὑπομονή»

Πάντοτε μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ὁ λόγος τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος: «Καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν» (Ἐκκλ. γ' 7). Αὐτὴ τὴ φορά ὁμως ἐμελλε νὰ τὸ διαπιστώσω στὴν πράξη.

Ὁ Πῶργος εἶναι γνωστός μου, φίλος μου ἀπὸ χρόνια. Τὰ λέμε συχνά, κουβεντιάζουμε γιὰ ποικίλα θέματα. Κάποιο ἀπόγευμα τὶς προάλλες τηλεφώνουσε σὲ κάποιον στενὸ συγγενή του καὶ βρέθηκα κι ἐγὼ ἐκεῖ κοντά. Κάποιο σοβαρὸ θέμα συζητοῦσαν, οἰκογενειακό, κάποιο πρόβλημα ἀκανθῶδες ὑπῆρχε. Καθὼς τὸν ἄκουγα νὰ μιλάει, κατάλαβα ὅτι ὁ συνομιλητὴς του εἶχε διαφορετικὴ ἀποψη γιὰ τὸ συγκεκριμένο θέμα. Μὰ δὲν μπορούσαν οὔτε στὰ αὐτονόητα νὰ συμφωνήσουν. Τελικῶς, ὁ φίλος μου ὑψωσε τὸν τόνο τῆς φωνῆς του καὶ κατέβασε τὸ ἀκουστικὸ μὲ θόρυβο στὸ τηλέφωνο. Εἶχε νευριάσει, ξεφουσουσε ἀγανακτισμένος.

Πῆγα τότε κοντά του καὶ φιλικὰ τοῦ εἶπα δυὸ λέξεις. Δυὸ λέξεις ποῦ τόσο

συχνὰ τὶς ἀκοῦμε κάθε μέρα: «Κάνε ὑπομονή», εἶπα. Τίποτε παραπάνω.

Ὁ φίλος μου ξεροκατάπτε, μὲ κοιτάζε στὰ μάτια καὶ μὲ πόνου μοῦ εἶπε: «Μὴ λές τόσο εὐκόλα αὐτὲς τὶς δύο λέξεις σ' ἓναν ποῦ βλέπεις ὅτι βρίσκεται σὲ κατάσταση ἐκνευρισμοῦ». Απομακρύνθηκα γιὰ λίγο. Κατόπιν κάθισα καὶ σκέφτηκα αὐτὸ ποῦ μοῦ εἶπε.

Ἐγὼ χωρὶς παρόμοια προβλήματα, ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς πῆγα νὰ ὑποδείξω τὸν σωστὸ τρόπο ἀντιμετώπισης, νὰ συμβουλέψω, νὰ ρίξω λάδι στὴν τρικυμισμένη θάλασσα τῆς ψυχῆς τοῦ φίλου μου. Μόνο ποῦ αὐτὸ λειτούργησε σὰν λάδι ποῦ ἔπεσε στὴ φωτιὰ καὶ τὸν ἐκνεύρισα περισσότερο. Ἦταν σωστὴ ἢ προτροπὴ μου, ἀλλὰ ἄκαιρη. Εἰπώθηκε σὲ ἀκατάλληλη στιγμή. Βεβαίως ἢ ὑπομονὴ εἶναι μεγάλη ἀρετὴ, δύναμη, περικλείει ἐλπίδα, κουράγιο, καρτερία. Ὅμως ἢ συμβουλὴ ἔφερε ἀντίθετο ἀποτέλεσμα.

Πόσες φορές, σκέφτηκα, λέω τέτοια λόγια! Ἄν περνοῦσα κι ἐγὼ τὰ ἴδια ἢ

BIBLIA ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ

Άρχιμ. Λεωνίδου Κ. Διαμαντοπούλου

- **Η ΥΙΟΘΕΣΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ** 7 €

* * *

Άρχιμ. Αστερίου Σ. Χατζηνικολάου

- **ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΙ ΣΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ** 1 €

* * *

Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα

- **ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (Τόμοι Α', Β', Γ')** Έκαστος 25 €
- **Η ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ** 3 €
- **ΟΙ ΛΑΪΚΟΙ ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ** 11 €
- **Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΕΝ ΤΗ ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ** 1,50 €
- **ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ** 18 €
- **ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ** 20 €
- **ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΣ - ΑΠΟΦΑΤΙΣΜΟΣ - ΚΑΤΑΦΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ (Τεύχη Α', Β')** Έκαστον 4,50 €

* * *

Νικολάου Π. Βασιλειάδη

- **Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΛΠΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (Τόμοι Α', Β', Γ')** Έκαστος 16 €
- **ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ** 23 €

* * *

Σταύρου Ν. Μποζοβίτη

- **ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΦΡΟΝΗΜΑ** 2 €
- **ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΖΩΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ** 10 €

* * *

- **Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ** 2 €

Γιά ταχυδρομική αποστολή ό παραλήπτης επίβαρύνεται με τὰ ανάλογα έξοδα.

ανάλογα προβλήματα, θὰ καταλάβαινα καλύτερα τὸν φίλο μου. Τώρα εἶχα βεβαίως καλὴ διάθεση. Ἀλλὰ ἡ συμβουλή ξεκίνησε ἀπ' τὸ μυαλό καὶ βγήκε ἀπὸ τὰ χεῖλη. Ἔμοιαζε μὲ πέτρα ὅμως καὶ μὲ βέλος ποῦ τρυπάει. Ἡ καρδιά δὲν συμμετεῖχε. Ἦταν ἀμέτοχη. Γι' αὐτὸ ὄχι μόνο δὲν οἰκοδόμησε, δὲν παρηγόρησε, ἀλλὰ ἔφερε καὶ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Ἐρέθισε τὴν πληγὴ, αὐξήσε τὸν πόνο.

Πόσες φορές μᾶς ξεφεύγουν εὐκόλα τέτοιες συμβουλές σὲ δυσκολεμένους ἀνθρώπους: «Κάνε κουράγιο», «μὴ στενοχωριέσαι», «ὄλα θὰ περάσουν», «κάνε ὑπομονή!» Ὅταν ὅμως χτυπήσει τὴν πόρτα τῆς ψυχῆς μας, τῆς ὑγείας μας, τῆς οἰκογένειάς μας, τῆς ἐργασίας μας κάποια δυσκολία σοβαρὴ, τότε μοιάζουμε μ' αὐτοὺς ποῦ μπαίνουν στὸ χορὸ νὰ χορέψουν, ἀλλὰ χάνουν τὰ βήματα καὶ παραπατᾶνε, ἐνῶ λίγο πρὶν συμβούλευαν τοὺς ἄλλους πῶς νὰ χορεύουν.

Αὐτοὶ εἴμαστε οἱ ἄνθρωποι. Ἀδύνατοι μὲ τὸ Α κεφαλαῖο. Οἱ συμβουλές μας ὅταν ἔχουν μόνο συμμετοχὴ τοῦ μυαλοῦ, εἶναι μόνο λόγια. Ὅταν ὅμως περικλείουν μέσα τους καὶ συμμετοχὴ τῆς καρδιάς καὶ λεχθοῦν στὴν κατάλληλη ὥρα καὶ μὲ κατάλληλο τρόπο, τότε μποροῦν νὰ γλυκάνουν, νὰ ἐνισχύσουν, νὰ στηρίξουν τὸν συγγενή, τὸν φίλο, τὸν συνεργάτη.

Καὶ μεις οἱ ἴδιοι πόσο εὐκολότερα δεχόμαστε μιὰ προτροπή, ὅταν γνωρίζουμε ὅτι αὐτὸς ποῦ μᾶς τὴν ἀπευθύνει μιλάει μόνο ἀπὸ ἀγάπη καὶ ἐνεργεῖ μὲ διάκριση!

Ἄς εἴμαστε λοιπὸν περισσότερο προσεκτικοὶ σὲ συμβουλές «ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς» στὶς δυσκολίες τῶν συνανθρώπων μας. ■

Ἡ ΦΩΝὴ ΤῶΝ ΠΑΤΕΡῶΝ

Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου

Εἶμαστε περαστικοὶ σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ

«Οὐκ οἶσθα, ὅτι ἀποδημία ὁ παρὼν βίος; Μὴ γὰρ πολίτης εἶ; Ὀδίτης εἶ. Συνήκας τί εἶπον; Οὐκ εἶ πολίτης, ἀλλ' ὀδίτης εἶ καὶ ὁδοιπόρος. Μὴ εἶπης· Ἐχω τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ἔχω τήνδε. Οὐκ ἔχει οὐδεὶς πόλιν. Ἡ πόλις ἄνω ἐστὶ. Τὰ παρόντα ὁδὸς ἐστίν. Ὀδεύομεν τοίνυν καθ' ἡμέραν, ἕως ἢ φύσις ἐπιτρέχει. Ἔστι τις ἐν ὁδῷ χρέηματα ἀποτιθέμενος· ἔστι τις ἐν ὁδῷ χρυσίον κατορυύττων. Ὅταν οὖν εἰσέλθῃς εἰς πανδοχεῖον, εἶπέ μοι, τὸ πανδοχεῖον καλλωπίζεις; Οὐχί, ἀλλ' ἐσθίεις καὶ πίνεις, καὶ ἐπείγῃ ἐξελθεῖν. Πανδοχεῖόν ἐστίν ὁ παρὼν βίος. Εἰσήλθομεν, καταλύομεν τὸν παρόντα βίον· σπουδάζωμεν ἐξελθεῖν μετὰ καλῆς ἐλπίδος, μηδὲν ἀφῶμεν ὧδε, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἐκεῖ».

(Ὅτε ἐξω τῆς θύρας εὐρεθεὶς Εὐτρόπιος ἀπεσπίασθη,
ΕΠΕ 33, 120)

Ἑρμηνευτικὴ ἀπόδοσις

Δὲν γνωρίζεις ὅτι ἡ ζωὴ αὐτὴ εἶναι ἓνα ταξίδι; Μήπως εἶσαι πολίτης αὐτῆς τῆς ζωῆς; Ὀδοιπόρος εἶσαι. Κατάλαβες τί εἶπα; Δὲν εἶσαι πολίτης, ἀλλὰ περαστικός εἶσαι καὶ ὁδοιπόρος. Μὴν πρῆς· ἔχω αὐτὴ τὴν πόλιν καὶ ἔχω τὴν ἄλλη. Δὲν ἔχει κανεὶς πόλιν. Ἡ πόλις βρίσκεται ἐπάνω. Τὰ παρόντα εἶναι δρόμος. Βαδίζουμε λοιπὸν κάθε ἡμέρα, ὅσο ἢ ἀνθρώπινη φύση μας ἔχει δυνάμεις νὰ βαδίζει. Ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ ἀποθηκεύουν στὸ δρόμο χρέηματα. Ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ κρύβουν στὸ δρόμο χρυσάφι. Ὅταν μπαίνεις σὲ ξενοδοχεῖο, πές μοι, ἀρχίζεις νὰ στολίζεις τὸ ξενοδοχεῖο; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἀλλὰ τί κάνεις; Τρῶς, πίνεις καὶ βιάζεσαι νὰ φύγεις. Ξενοδοχεῖο εἶναι ἡ ζωὴ αὐτὴ. Μπήκαμε καὶ τελειώνουμε ἐδῶ τὴν παρούσα ζωὴ. Ἄς φροντίζουμε νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο τῆς ζωῆς αὐτῆς με καλὴ ἐλπίδα γιὰ τὸ αἰώνιο μέλλον μας. Ἄς μὴν ἀφήσουμε τίποτε πολῦτιμο ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴν τὸ χάσουμε γιὰ πάντα ἐκεῖ.

Ἀποδομώντας τὰ ἔμφυλα στερεότυπα καὶ οἰκοδομώντας τὰ ἔκφυλα κακέκτυπα

Ἄνθρωποι ὅτι ὁ κόσμος μας ὀδηγεῖται ἢ ἔχει σχεδὸν φθάσει σὲ κατάσταση παρακρούσεως βαρύτατης μορφῆς, πολλοὶ καὶ τὸ περίμεναν καὶ τὸ ἔλεγαν. Ὅτι ὅμως καὶ ἡ Ἑλλάδα, πατρίδα τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ, θὰ προσχωροῦσε τόσο σύντομα σ' αὐτὴ τὴν κοινωνία τῶν παραφρόνων, ποιοὺς μποροῦσε νὰ τὸ φαντασθεῖ;

Κι ὅμως αὐτὸ εἶναι ἤδη πραγματικότητα τὸν τόπο μας. Ἀπόδειξη ἀποτελεῖ ἡ θλιβερὴ Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιὰ τὴ διοργάνωση θεματικῆς ἐβδομάδας σὲ ὅλα τὰ Γυμνάσια τῆς χώρας μὲ τρεῖς ἐνότητες: 1. Ζητήματα Διατροφῆς 2. Ζητήματα Ἐθισμού - Ἐξαρτήσεων καὶ 3. Ζητήματα Ἐμφύλων Ταυτοτήτων. Τὰ δύο πρῶτα ζητήματα εἶναι ἀπλῶς προσχηματικά, γιὰ νὰ συσκιάσουν τὸ ἐπιδικώμενο μὲ τὸ τρίτο θέμα, περιεχόμενο τοῦ ὁποῖου εἶναι οἱ ἐξῆς ἐπιμέρους ἐνότητες: «Βιολογικὸ καὶ Κοινωνικὸ Φύλο», «Ἀποδομώντας τὰ ἔμφυλα στερεότυπα», «Φύλο, Σεξουαλικὸς Προσανατολισμὸς καὶ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα», «Ὁμοφοβία καὶ Τρανσφοβία στὴν κοινωνία καὶ στὸ σχολεῖο». Στὸ ὅλο θέμα ἀναφέρεται ἐκτενῶς τὸ κύριον ἄρθρο τοῦ Περιοδικοῦ μας μὲ τὸν τίτλο: «ΕΧΟΥΜΕ ΤΕΛΕΙΩΣ ΠΑΡΑΦΡΟΝΗΣΕΙ!»

Τὸ ἄρθρο προδημοσιεύθηκε στὸ Διαδίκτυο καὶ εἶναι χαρακτηριστικώτατο τὸ σχόλιο ἐνὸς ἐπώνυμου ἀναγνώστη. Ἐγραψε: «Τὸ ἐρωτηματικὸ στὸν τίτλο προ-

φανῶς μπῆκε κατὰ λάθος!»· θέλοντας νὰ πεί ὅτι ἤδη ἔχουμε τελείως παραφρονήσει. Ποιοί;

Ἀναμφιβόλως φαίνεται νὰ παρεφρόνησε τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο, δηλαδὴ οἱ ἐμπνευστὲς αὐτῆς τῆς ἀθλιότητος. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ λεγόμενου Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς ποὺ τὸ εἰσηγήθηκαν, καὶ ἡ ἡγεσία τοῦ Ὑπουργείου ποὺ τὸ ἐνέκρινε.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὡστόσο θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν οἱ ἀγαπητοὶ μας ἀναγνώστες νὰ διατυπώσουμε διαφορετικὴ γνώμη. Ἐνα παραλογοζόμενον Ὑπουργεῖο, ἀπευθυνόμενο σὲ κοινωνία λογικῶν ἀνθρώπων, θὰ εἶχε αὐθημερόν καταρρεύσει. Καὶ ἡ ἡγεσία του θὰ εἶχε ἐξαφανισθεῖ. Ὅμως, τουλάχιστον μέχρι τὴν ὥρα ποὺ γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς, ὄλοι παραμένουν στὶς θέσεις τους καὶ παρὰ τὶς ἀντιδράσεις ἢ θεματικὴ ἐβδομάδα προωθήσεως τῆς διαστροφῆς καὶ τῆς ἀκολασίας παραμένει στὶς ὑποχρεώσεις τῶν σχολείων.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ παράνοια εἶναι γενικότερη. Ἐχει ἐπεκταθεῖ σὲ ὅλο τὸ κοινωνικὸ φάσμα. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχει ὑποχρεωθεῖ τὸ Ὑπουργεῖο σὲ ἄμεση ἀνάκληση τῆς ἐπαίσχυντης Ἐγκυκλίου. Ὅμως τὰ πνευματικὰ ἰδρύματα, μάλιστα ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀδρανοῦν. Οἱ Σύλλογοι Γονέων ἀδιαφοροῦν. Ἡ κοινωνία κοιμᾶται βαθιά. Ἡ φωνὴ τῆς Συνόδου θὰ ταρακουνήσει τὸ ὑπόδουλο σὲ ξένα κέντρα ἀποφάσεων σύστημα;

Ἐ! Ἐυπνήστε, ταλαίπωροὶ γονεῖς! Διαστρέφουν τὰ παιδιὰ σας, δὲν τὸ καταλαβαίνετε; Ἀποδομώντας τὰ ἔμφυλα στερεότυπα οἰκοδομοῦν στὶς ψυχὲς τους τὰ ἔκφυλα κακέκτυπα. Δικὴ σας εὐθύνη εἶναι αὐτὴ ἡ τραγωδία!

ἀπόψεις & κρίσεις

Χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών

Καθώς διάφοροι ηγέτες και μεγιστάνες του πλούτου συγκεντρώνονταν και πάλι φέτος (μέσα Ιανουαρίου) για το έτησιο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στο Νταβός της Έλβετίας, μία έκθεση από τη φιλανθρωπική οργάνωση Oxfam έφερε στο φώς συγκλονιστικά στοιχεία για το χάσμα του πλούτου που υφίσταται μεταξύ πλουσίων και φτωχών στον κόσμο σήμερα.

Σύμφωνα λοιπόν με την Oxfam το χάσμα αυτό είναι το μεγαλύτερο που έχει καταγραφεί ποτέ, καθώς όκτώ συνολικά άτομα επάνω στη γη κατέχουν πλούτο ίσο με της μισής (φτωχότερης) ανθρωπότητας, δηλαδή με τον πλούτο που κατέχουν 3,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι. Μέχρι το 2016 τον πλούτο αυτόν των 8 ατόμων τον κατείχαν 62 άτομα. Μέσα σε ένα χρόνο τόσο πολύ έχει ανοίξει «ή ψαλίδα» μεταξύ πλουσίων και φτωχών.

«Αίσχρò» χαρακτηρίζει το αποτέλεσμα αυτό ή εν λόγω φιλανθρωπική οργάνωση, που έμπνέει σοβαρές ανησυχίες για παγκόσμια αντίδραση με καταστροφικές ένδεχομένως επιπτώσεις. Γι' αυτό και προτείνει στην έκθεσή της τη λήψη δραστικών μέτρων με αυστηρές διώξεις όσον αφορά την αποφυγή φορολόγησης των γιγάντων αυτών του πλούτου, προκειμένου να επιτευχθεί κάποια άμβλυση στην τεράστια αυτή ανισότητα. «Δέν μπορείς να έχεις ένα σύστημα όπου οι δισεκατομμυριούχοι συστηματικά πληρώνουν με χαμηλότερες κλίμακες φόρου απ' ό,τι η γραμματέας ή η καθαρίστριά τους», δήλωσε ó επικεφαλής της οργάνωσης Μάξ Λόσον.

Υπενθυμίζεται ότι ó πλουσιότερος άνθρωπος του κόσμου τη στιγμή αυτή είναι ó Μπιλ Γκέιτς, του όποιου ή περιουσία από το 2006 έχει αυξηθεί κατά 50% ή 25 δισ. δολάρια, ενώ στην ομάδα των όκτώ

συμπεριλαμβάνεται και ó διευθυντής του Facebook Μάρκ Ζούκερμπεργκ.

Όσο υφίσταται το σχήμα αυτό του κόσμου, «του αιώνας τούτου του άπατεώνας», δυστυχώς δέν πρόκειται να υπάρξει δικαιοσύνη στη διαμοίραση του πλούτου της πλουσιοπάροχης γης.

«Βδέλυμα»!

Είδε το φώς της δημοσιότητας πρόσφατα μια είδηση πολύ θλιβερή, που φανερώνει την πνευματική κρίση που μαστίζει τη χώρα μας. Αντιγράφουμε από την έφημερίδα: «Σε μεγάλες πόλεις της περιφέρειας και όχι μόνο στην Άττική επεκτείνεται το φαινόμενο της παραβατικότητας στις άντλίες τών πρατηρίων: Νέα έρευνα που πραγματοποίησε το Μετσόβιο Πολυτεχνείο για λογαριασμό του Συνδέσμου Έταιρειών Έμπορίας Πετρελαιοειδών Έλλάδος σε Θεσσαλονίκη, Μαγνησία και Αχαΐα έδειξε ότι το 11% τών πρατηρίων παραδίδουν στους καταναλωτές λιγότερο καύσιμο σε σχέση με αυτό που πληρώνουν, με απόκλιση που φθάνει κοντά στο 10%... Η νέα έρευνα διεξήχθη με μυστικό όχημα του ΕΜΠ που έλέγχει την ακρίβεια της παραδιδόμενης ποσότητας καυσίμου στην άντλία... Έναν εύλογο προβληματισμό που εκφράζει ó Σύνδεσμος Έταιρειών Έμπορίας Πετρελαιοειδών Έλλάδος είναι ότι το ύψηλό αυτό ποσοστό παραβατικότητας του 11% καταγράφεται ένα μόλις μήνα μετά τη δημοσιοποίηση τών αποτελεσμάτων της πρώτης έρευνας στην Άττική και ενώ είχε προαναγγελθεί ή διενέργεια νέας έρευνας σε άλλες περιοχές της χώρας... Υπενθυμίζεται ότι ή αντίστοιχη έρευνα στην Άττική έδειξε ύψηλότερα ποσοστά παραβατικότητας... δηλαδή 14,5% είχαν προβληματικές παραβάσεις» («Καθημερινή» 26-1-2017).

Ντρέπεται πραγματικά και θλίβεται κανείς βαθύτατα με αυτό που συμβαίνει. Τώρα που είναι βαρύς ó χειμώνας και σε πολλές οικογένειες υπάρχουν βρέφη και

μικρά παιδιά και άνήμποροι γέροντες, ή δέ έσωτερική θέρμανση είναι απαραίτητη επί πολλές ώρες, οί επιτήδειοι θέλησαν νά έκμεταλλευθούν τήν κατάσταση. Νά έπωφεληθούν από αυτήν, μάλιστα! Νά κερδίσουν, ναι! Όχι όμως μέ άπάτη και άδικία! Τά άδικα δέν εύλογούνται, λέει και ό σοφός λαός μας.

«Βδέλυγμα τώ Θεώ... πās ποιών άδικον»· τόν άποστρέφεται, τόν σιχάινεται δηλαδή ό Θεός τόν άδικο, γράφει ή Αγία Γραφή (Δευτ. κε' [25] 16). Έχουμε άραγε σκεφθεί τί σημαίνει νά σέ σιχάινεται ό Θεός; Γι' αυτό και ό Ψαλμωδός γράφει στό Ψαλτήριο: «Ό αγαπών τήν άδικίαν μισεί τήν έαυτού ψυχήν» (Ψαλ. ι' 5). Τόν έαυτό του δηλαδή μισεί αυτός που άδικεί. Διότι έξαιτίας τών άδικιών του έρχονται άργά ή γρήγορα θλίψεις και δεινά στή ζωή του. Παίρνει από πάνω του και από τήν οικογένειά του τήν Χάρι και τήν εύλογία του ό Θεός. Όλα βέβαια μπορούν νά διορθωθούν, αν ύπάρξει μετάνοια και διόρθωση του άμαρτήματος.

«Φονικό όπλο»!

Έτσι άποκαλεί ό πρόεδρος του Συλλόγου Έλλήνων Συγκοινωνιολόγων (ΣΕΣ) κ. Κων. Κεπαπτσόγλου τόν τιμόνι για τόν Έλληνα οδηγό. Σύμφωνα μέ έπίσημα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στήν έφημερίδα «Καθημερινή» (24-12-2016), «πάνω από δύο άνθρωποι κάθε ήμέρα αφήνουν τήν τελευταία τους πνοή στους έλληνικούς δρόμους λόγω τροχαίων και πάνω από 14.000-15.000 είναι οί τραυματίες κάθε χρόνο, παρά τή μικρή μείωση τών τελευταίων έτών».

Ό ίδιος έπιστήμων διευκρινίζει: «Η μείωση στον αριθμό τών θυμάτων μάλλον έχει νά κάνει μέ τή μείωση τής χρήσης τών Ι.Χ. αυτοκινήτων τά τελευταία χρόνια λόγω τής κρίσης, παρά μέ τή βελτίωση τής όδικής συμπεριφοράς τών οδηγών».

Στή συνέχεια δημοσιεύονται και άλλα

διαφωτιστικά στοιχεία: «Οί οδηγοί μοτοσικλετών έχουν πολύ μεγάλο μερίδιο μεταξύ τών νεκρών και τραυματιών. Τό 2015 από τούς 789 νεκρούς, οί 287 ήταν άναβάτες μηχανών. (...) Άλλά και οί πεζοί είναι κινούμενοι στόχοι για τούς άσυνείδητους οδηγούς. Τό ποσοστό τών νεκρών πεζών κυμαίνεται στό 17% - 20% τά τελευταία χρόνια. Μόνο τό 2015, 129 άνθρωποι που περπατούσαν βρήκαν τραγικό θάνατο στήν άσφαλο».

Έξάλλου «ό κ. Γιώργος Κουβέδης, από τόν Πανελλαδικό Σύλλογο SOSTE (SOS Τροχαία Έγκλήματα)» ξεχωρίζει δύο βασικές αιτίες για τά περισσότερα θανατηφόρα δυστυχήματα: «Τό πρώτο είναι ή ταχύτητα, ό ύπ' αριθμόν ένα φωνιάς στους δρόμους. Τό λένε όλοι οί όργανισμοί. Έμείς δέν συμφωνούμε άπλά, τό βεβαιώνουμε μέ τις ζωές αυτών που χάσαμε. Η συντριπτική πλειονότητά τους είναι θύματα παραβατών ταχύτητας (...). Τό δεύτερο είναι τό άλκοόλ. Αύξημένη κατανάλωση άλκοόλ από τόν οδηγό σημαίνει πολλαπλάσιες πιθανότητες για σύγκρουση». Και προσθέτει μέ ιδιαίτερη έμφαση: «Δέν υπάρχουν τροχαία άτυχήματα, αλλά τροχαία έγκλήματα. Δέν πρόκειται για τήν κακιά ώρα, τήν άτυχία, αλλά για έγκληματική συμπεριφορά».

Τά γεγονότα μιλούν μόνα τους και μάς φωνάζουν: Έλληνες οδηγοί όλων τών ειδών τροχοφόρων, σταματήστε έπιτέλους τις άνθρωποθυσίες στον σύγχρονο «Μολώχ τής άσφάλτου»! Ό λαός μας συρρικνώνεται συνεχώς έξαιτίας τής αίμορραγίας του δημογραφικού (φυγοτεκνία, έκτρώσεις, μετανάστευση οί κυριότεροι παράγοντες). Υποταχθείτε θεληματικά στους κανονισμούς τής όδικής κυκλοφορίας, ώστε νά λιγοστέψουν οί θρήνοι και οί κοπετοι χιλιάδων οικογενειών. Σεβασθείτε προπαντός τό θεόσδοτο δώρο τής ανθρώπινης ζωής, τόσο για σάς, όσο και για τούς άλλους. Η εύθύνη σας είναι τεράστια!

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
(Τῆς Τυροφάγου)

Πορφυρίου Γάζης,
Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος
Ἰχος γ' - Ἐθωνὸν Γ'

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Ρωμ. ιγ' 11 - ιδ' 4
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Ματθ. ς' 14-21

ΣΥΓΧΩΡΗΣΕ, ΓΙΑ ΝΑ ΓΩΘΕΙΣ

«Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
τὰ παραπτώματα αὐτῶν,
ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος»

Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου σήμερα, ἓνα βῆμα πρὶν εἰσέλθουμε στὸ στάδιο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Στὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα ἀκούσαμε μεταξύ ἄλλων ὅτι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ νὰ συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες μας, εἶναι νὰ συγχωροῦμε κι ἐμεῖς ὅσους μᾶς ἔφταιξαν. Ἡ συγχώρηση εἶναι ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ. Συνηθίζεται μάλιστα σήμερα τὸ ἀπόγευμα στὸν πρῶτο Κατανυκτικὸ Ἑσπερινό, ποῦ λέγεται καὶ Ἑσπερινὸς τῆς Συγχωρήσεως, νὰ συγχωροῦνται μεταξύ τους οἱ Χριστιανοί, ὥστε νὰ ξεκινήσουν ἀνάλαφροι τὴν πνευματικὴ τους ἀθληση. Πῶς ὅμως θὰ μπορέσουμε εἰλικρινὰ νὰ συγχωρήσουμε;

1. Μὲ τὴ μνήμη τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ

Βοηθούμεστε νὰ συγχωροῦμε, ἂν θυμόμαστε πρῶτα-πρῶτα τὸν «χρυσὸ κανόνα» ποῦ διατύπωσε ὁ Κύριος: Ὅλα ὅσα θέλετε νὰ σᾶς κάνουν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ἴδια νὰ κάνετε κι ἐσεῖς σ' αὐτούς. Ἐμεῖς ὅταν φταίμε στοὺς ἄλλους, θέλουμε νὰ μᾶς συγχωροῦν. Πόσο χαίρομαστε μὲ ὅσους μᾶς δεῖχνουν εἰλικρινῆ ἀνεξικακία! Λοιπὸν, τὸ ἴδιο νὰ κάνουμε κι ἐμεῖς.

Μὰ ἂν αὐτὸς ποῦ μᾶς ἀδίκησε δὲν δείχνει ἶχνος μετανοίας, πῶς θὰ τὸν συγχωρήσουμε; Τότε ἂς θυμόμαστε τὰ λόγια τοῦ Κυρίου, ποῦ ἀκούσαμε σήμερα: Ἄν συγχωρεῖτε, θὰ συγχωρηθεῖτε· ἂν δὲν συγχωρεῖτε, δὲν θὰ συγχωρηθεῖτε. Δηλαδὴ

Ἐἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκιδρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχρουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νήψαι, ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

είναι σαν να μάς λέει: Δεν υπάρχει κανένας άλλος τρόπος να βρείτε έλεος από τον Θεό, παρά το να δείξετε κι εσείς έλεος στους συνανθρώπους σας, να τους συγχωρήσετε σε ό,τι σ'ας έφταιξαν. Έπομένως ας συγχωρούμε με όλη μας την καρδιά, για να συγχωρηθούμε κι εμείς.

Ήν κρατάμε κακία, με τί πρόσωπο θα σταθούμε στην προσευχή μας μπροστά στο Θεό; Με τί θάρρος θα Του ζητήσουμε συγχώρηση για τις αμαρτίες μας; Πώς θα πούμε: «και άφες ήμιν τὰ όφειλήματα ήμών, ως και ήμεις άφίεμεν τοίς όφειλείταις ήμών»; Αφού δεν έχουμε συγχωρήσει;

2. Με τή ζνήμη παραδειγματών συγχωρητικότητας

Μεγάλη ένίσχυση στο να συγχωρούμε μάς δίνουν ανάλογα τέτοια παραδείγματα. Ο άγιος πρωτομάρτυς Στέφανος συχώρησε τους Ιουδαίους που τον λιθοβολούσαν. Ήν και δεχόταν αλλεπάλληλα χτυπήματα από τις πέτρες που του έριχναν και έβλεπε τὰ μανιασμένα πρόσωπά τους, γονάτισε και με θέρμη – με κραυγή! – προσευχήθηκε στο Θεό να μην τους καταλογίσει αυτή την άμαρτία (Πράξ. ζ' 60).

Ο άγιος Νεκτάριος συκοφαντήθηκε και διώχθηκε τελείως άδικα. Όπου πήγαινε, τον ακολουθούσε ή κακή φήμη· συναντούσε παντού την καχυποψία και την απόρριψη. Και όμως συχώρησε τους συκοφάντες του. Γι' αυτό και ο Θεός τον δόξασε τόσο πολύ.

Το τέλειο όμως υπόδειγμα άνεξικακίας είναι ο Κύριος, που συχώρησε τους σταυρωτές Του. Καρφωμένος πάνω στο Σταυρό από τους Ιουδαίους, που τόσο είχε αγαπήσει και ευεργετήσει, μέσα σε φρικτούς πόνους και ενώ άκουγε τις ύβρεις και τους έμπαιγμούς που έκτόξευαν έναντίον Του, άνέπεμψε θερμή προσευχή: «Πάτερ, άφες αυτοίς· ου γάρ οίδασι τί ποιούσι» (Λουκ. κγ' [23] 34).

Ο άναμάρτητος Υιός του Θεού άδικήθηκε μέχρι θανάτου και συχώρησε. Έμείς

οί άμαρτωλοί δεν θα συγχωρήσουμε για άσυγκρίτως μικρότερες άδικίες;

3. Με θερμή προσευχή

Ής προσθέσουμε κι ένα τρίτο όπλο: τή θερμή προσευχή για εκείνον που μάς έκανε κακό. Διότι κάποιες φορές είναι πολύ δύσκολο να συγχωρήσουμε. Ο έγωισμός ώρύεται, ο διάβολος μεγαλοποιεί μέσα μας τήν άδικία, έξάπτει το πάθος τής έκδικήσεως.

Τότε ή ψυχή παλεύει μέσα μας. Ής καταφεύγουμε λοιπόν στην προσευχή, ας ζητούμε τή βοήθεια τής παντοδύναμης θείας Χάριτος: «Κύριε, θέλω να τον συγχωρήσω. Δώσ' μου τή δύναμη να τον συγχωρήσω. Νίκησε Σύ τήν κακία μου».

Ής επίμενουμε στην προσευχή. Ής άγκαλιάζουμε τον Έσταυρωμένο, ας άσπαζόμαστε τις πληγές των άχράντων χειρών και ποδών Του, και ας Τον παρακαλούμε, ει δυνατόν και με δάκρυα, να μάς δώσει τήν άρετή τής άνεξικακίας. Και θα μάς τήν δώσει. Διότι ο Κύριος, κι αν κάποτε άργεί, πάντοτε έπισκέπτεται όσους επίμονα έκζητούν το πρόσωπό Του.

* * *

Άδελφοί, αύριο ξεκινά ή Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Ής πορευθούμε με τὰ μάτια στραμμένα προς τή Μεγάλη Παρασκευή, προς τον Γολγοθά. Έπάνω σ' εκείνο τον λόφο στήθηκε ο Σταυρός του Κυρίου, το σύμβολο τής ματωμένης άνεξικακίας του Θεού. Ής ακολουθήσουμε το πανάγιο παράδειγμά Του. Ής σταυρωθούμε μαζί με τον γλυκύτατο Νυμφίο τής ψυχής μας. Ής σταυρώσουμε τὰ πάθη μας, μάλιστα το πάθος τής μνησικακίας και έκδικήσεως. Όποιος άγωνίζεται να συγχωρεί, αυτός θα γνωρίσει τή δύναμη του Σταυρού. Όποιος συγχωρεί, αυτός θα νιώσει βαθιά τή χαρά τής Άναστάσεως. Όποιος συγχωρεί, αυτός άγγίζει τήν άγιότητα, γίνεται θεϊκός άνθρωπος. Γι' αυτόν έχει έτοιμάσει ο έσταυρωμένος και άναστάς Κύριος τήν άνέκφραστη μακαριότητα του Παραδείσου. ■

Ἡ Κοινωνία τῶν Βατραχίων

Ἡ κοινωνία μας κοιμάται. Ἄβουλη. Ἀπαθής. Νωχελική. Χλωροφορμισμένη. Ἔχει πέσει λές σέ λήθαργο.

Πότε;

Τὴν ὥρα πού τεκτονικός σεισμός σειεῖ βίαια τὰ θεμέλιά της.

Τὴν ὥρα πού πελώριο παλιρροϊκό κύμα (τσουνάμι) σαρώνει καὶ πνίγει τὰ πάντα σέ βρόμικη λάσπη διεστραμμένων ἰδεῶν. Τὴν ὥρα πού οἱ πολλοὶ συμβιβάζονται σὰν τὸν ἐπίσκοπο τῆς Λαοδικείας (Ἀποκ. γ' 14), γίνονται χλιαροὶ, ἄνευροι, ἀσπόνδυλοι, δειλοί.

Ἀλλάζουν οἱ νόμοι. Νομιμοποιεῖται τὸ κακό. Ἐπαινοῦνται οἱ πρόστυχοι. Προβάλλονται ἐπιδεικτικὰ οἱ διεστραμμένοι. Λοιδοροῦνται οἱ ἀσυμβίβαστοι. Τιμωροῦνται.

Καὶ δὲν ἀντιδρᾷ κανεὶς. Κι οἱ πολλοὶ τὰ δεχόμεστε αὐτὰ ἀδιαμαρτύρητα. Γιατί; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ νωθρότητα, ἡ ἀβουλία;

Ἀπάντηση στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δίνει τὸ πολὺ γνωστὸ παράδειγμα τοῦ Olivier

Clerc (Ολιβιέ Κλέρ) μὲ τὸ βατραχάκι.

Ὁ Olivier Clerc, σύγχρονος Γαλλοελβετὸς συγγραφέας, γνωστὸς κυρίως ἀπὸ τὴν ἐντονὴ προτροπὴ του γιὰ τὴ συγγνώμη στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, μὲ αὐτὴ τὴ μικρὴ ἱστοριούλα ἐμφανίζει τὰ καταστροφικὰ ἀποτελέσματα τῆς μὴ συνειδητοποιήσεως τῶν ἀλλαγῶν πού ἐπηρεάζουν δυσμενῶς τὴν κοινωνία μας.

Ἐπιγράφεται:

«Τὸ βατραχάκι πού δὲν ἤξερε ὅτι θὰ βραζόταν...».

«Φανταστεῖτε», γράφει ὁ Κλέρ, «μία κατσαρόλα γεμάτη κρύο νερό, μέσα στὸ ὁποῖο κολυμπᾷ ἀνέμελα ἓνα βατραχάκι. Κάτω ἀπὸ τὴν κατσαρόλα, ἀνάβετε μὴ μὴ μικρὴ φωτιὰ καὶ τὸ νερὸ ἀρχίζει νὰ ζεσταίνεται πολὺ ἀργά. Τὸ νερὸ, σιγά-σιγά γίνεται χλιαρὸ καὶ τὸ βατραχάκι, βρῖσκοντάς το μᾶλλον εὐχάριστο, συνεχίζει νὰ κολυμπᾷ.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ νεροῦ συνεχίζει νὰ ἀνεβαίνει.

Τώρα τὸ νερὸ εἶναι πιὸ ζεστό, ἀπ' ὅτι

τό βατραχάκι θά θεωρούσε ευχάριστο, αισθάνεται λίγο κουρασμένο, αλλά παρ' όλα αυτά δέν αισθάνεται κανένα φόβο.

Τώρα τό νερό εἶναι πραγματικά ζεστό και τό βατραχάκι ἀρχίζει νά αισθάνεται δυσάρεστα, ἀλλά εἶναι ἐξουθενωμένο. Γι' αὐτό τόν λόγο, ὑπομένει και δέν ἀντιδρά.

Ἡ θερμοκρασία συνεχίζει νά ἀνεβαίνει, ἔως ὅτου τό βατραχάκι καταλήγει νά βράσει και ὡς ἐκ τούτου, νά πεθάνει.

Ἐάν ἔριχναν τό ἴδιο βατραχάκι κατ' εὐθείαν σέ νερό θερμοκρασίας 50 βαθμῶν, μέ μία ἐκτίναξη τῶν ποδιῶν του, θά εἶχε πηδήξει ἀμέσως ἔξω ἀπό τήν κατσαρόλα.

Αὐτό ἀποδεικνύει ὅτι, ὅταν μιὰ ἀλλαγὴ γίνει μέ ἕναν τρόπο ἐπαρκῶς ἀργό, διαφεύγει τῆς συνειδήσεως και στήν πλειονότητα τῶν περιπτώσεων δέν προκαλεῖ καμία ἀντίδραση, καμία ἀντίσταση, καμία ἐπανάσταση.

Ἐάν παρατηρούσαμε αὐτό πού συμβαίνει στήν κοινωνία μας ἐδῶ και λίγες δεκαετίες, θά μπορούσαμε νά διακρίνουμε ὅτι ὑφιστάμεθα μιὰ ἀργή παρέκκλιση ἀπό τή σωστή πορεία, τήν ὁποία ὁμως και συνηθίζουμε.

Ἐνα μεγάλο μέρος καταστάσεων πού πρὶν ἀπό 20, 30 ἢ 40 χρόνια, θά μᾶς ἔκαναν νά φριξοῦμε, σιγά-σιγά ἔγιναν κοινοτυπίες και σήμερα περνᾶνε ἀπαρατήρητες ἢ ἀφήνουν τελείως ἀδιάφορη τήν πλειονότητα τοῦ κόσμου.

Ἐν ὀνόματι τῆς προόδου, τῆς ἐπιστήμης και τοῦ κέρδους, γίνονται διαρκῶς αὐθαιρέσιες κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἐκάστου, τῆς ἀξιοπρεπείας του, τῆς ἀκεραιότητος τῆς φύσεως, τῆς ὁμορφιάς και τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς, μέ ἀργό ρυθμό ἀλλά ἀσταμάτητα, μέ τή συνεχὴ συνενοχὴ τῶν ἀδαῶν θυμάτων, πού ἴσως και στό μεταξύ νά ἔχουν χάσει

τήν ἰκανότητα και θέλησή τους νά ἀμυνθοῦν.

Τὰ ἄσχημα προγνωστικά γιὰ τό μέλλον μας, ἀντὶ νά προκαλοῦν ἀντιδράσεις και προληπτικά μέτρα, δέν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νά προετοιμάζουν ψυχολογικά τόν κόσμο, ὥστε νά ὑφίσταται και νά ἀποδέχεται τίς ἐξαθλιωτικές και δραματικές ἐπιβαλλόμενες συνθήκες ζωῆς.

Τό συνεχές σφυροκόπημα ἀπό τὰ μέσα ἐνημερώσεως, ἢ ἄκριτη ὑπερπληροφόρηση, ὑπερκορεννύει τοὺς ἐγκεφάλους και ὡς ἐκ τούτου, ἐκείνοι χάνουν τήν ἰκανότητά τους νά ξεχωρίζουν και νά κρίνουν τίς διάφορες καταστάσεις.

Ἐταν γιὰ πρώτη φορά μίλησα γι' αὐτά τὰ πράγματα, ἀναφερόμουν στό αὔριο...

Τώρα, ἀναφέρομαι στό σήμερα!!!

Συνειδητοποίηση, ἢ βράσιμο.

Πρέπει νά διαλέξετε!

Λοιπόν, ἂν δέν εἴστε σάν τό βατραχάκι, μισοβρασμένοι, κάντε μιὰ γερὴ ἐκτίναξη μέ τὰ πόδια, πρὶν εἶναι πολὺ ἀργά.

Εἴμαστε ἤδη μισοβρασμένοι;!!

Ἢ ὄχι;!».

Τό ἐρώτημα τοῦ Κλέρ ἀπευθύνεται τώρα και στόν καθένα μας.

Θά συνεχίσουμε νά μένουμε ἀπαθείς μπροστὰ στό συντελούμενο ἀνοσιούρημα; Θά παρατηροῦμε ἀδιάφοροι τὰ νομικά τερατουργήματα πού διαλύουν τόν γάμο, εὐτελίζουν τήν οἰκογένεια, ἐξισώνουν τή σοδομικὴ διαστροφή μέ τήν εὐλογημένη ἔνωση τοῦ ἄντρα μέ τή γυναίκα; Θά δεχτοῦμε νά πουλήσουμε τήν ψυχὴ μας γιὰ μιὰ χούφτα μουχλιασμένα εὐρωδολάρια;

Τώρα!

Αὔριο θά εἴμαστε ἤδη «βρασμένοι».

Μιὰ κοινωνία βρασμένων βατραχῶν. ■

Πές και μιὰ καλή κουβέντα!

Πόσες φορές βγαίνει και από τὰ δικά μας χείλη ένα τέτοιο παράπονο. Ίδιαίτερως όταν έχουμε δίπλα μας ανθρώπους που συνηθίζουν να λένε λόγια πικρά, αρνητικά, δηκτικά, απαξιωτικά. Και δημιουργούν γύρω μας και στην ψυχή μας κλίμα απελπισίας βαρύ, ζοφερό.

Δέν άντέχουμε οί άνθρωποι ένα τέτοιο περιβάλλον απόρριψης και έλέγχου. Θέλουμε λίγη λιακάδα στον ούρανό τής ψυχής μας. Μάλιστα, όταν συμβαίνει νά περνούμε δύσκολες ώρες και αισθανόμαστε τὰ πόδια μας νά λυγίζουν, και τήν ψυχή μας νά καταπονείται από αίσθημα άνασφάλειας, νά πνίγεται σέ άπογοήτευση.

Όλοι έχουμε ανάγκη από έναν καλοσυνάτο λόγο. Ακόμη και οί πιό δυνατοί άνθρωποι έχουν ανάγκη νά ακούσουν κάποτε καλό λόγο· όχι κολακευτικό, ψεύτικο, που κρύβει σκοπιμότητες, αλλά λόγο άληθινό. Ένας καλός λόγος, άληθινός, όταν λέγεται τήν ώρα που πρέπει, μέ διάκριση, χωρίς κολακεία, ένισχύει πολύ αυτόν που τόν δέχεται.

Διότι ό καλός λόγος έχει δύναμη θεραπευτική: φιλοτιμεί, ένθουσιάζει, παρηγορεί, οικοδομεί. Κάνει όλους πιό πρόθυμους στον πνευματικό άγώνα. Γεμίζει τόν άνθρωπο μέ χαρά. Τόν προδιαθέτει εύνοϊκά, ώστε νά δεχθεί μέ προθυμία τίσ συμβουλές ή και τόν έλεγχο του άλλου. Κάποιες φορές βοηθάει

στη διόρθωση περισσότερο από ένα δριμύ έλεγχο.

Αυτό μπορεί νά τó διαπιστώσει ό καθένας μας και από τόν έαυτό του. Όταν ήταν παιδί, πόσες φορές γέμισε μέ δύναμη, όταν άκουγε μιὰ καλή κουβέντα, έναν ένισχυτικό λόγο από τούς γονείς, τόν δάσκαλο, τόν καθηγητή! Πόσο καλύτερα απέδωσε μετά στους στόχους του! Μέ ποιά ψυχική διάθεση δόθηκε στον άγώνα για νά έπιβεβαιώσει αυτή τήν έπαινετική φράση! Πόσο ξεκούραζε ένας δίκαιος έπαινος! Πόσο γαλήνευε ό συννεφιασμένος ούρανόσ τής ψυχής!

Ένας καλός λόγος λοιπόν έχει μεγάλες ωφέλειες, όταν προσέρχεται από ειλικρινείς άνθρωπους. Διότι μόνο καλ-λιεργημένοι και έλεύθεροι άνθρωποι μπορούν νά πούν λόγο καλό, άνεπίβουλο και άληθινό. Άνθρωποι που δέν ζηλεύουν και ξέρουν νά αγαπούν άληθινά. Διότι ό άληθινός έπαινος είναι άπόδειξη αγάπης. Αλλά και καρπός αγάπης.

Ό ίδιος ό Κύριός μας, άλλωστε, πολλές φορές είπε έπαινετικά λόγια για κάποιους άνθρωπους: Έπήνεσε τόν εκατόνταρχο και τή Χαναναία για τήν πίστη τους, τόν έναν από τούς δέκα λεπρούς για τήν εύγνωμοσύνη που έδειξε, τήν άμαρτωλή γυναίκα για τή μετάνοιά της, τή Μαρία, τήν άδελφή τής Μάρθας, για

τήν άφοσίωσή της στην άκρόαση του λόγου του Θεού.

Άλλά και ο άπόστολος Παύλος έπαινει τους Κορινθίους για τη διόρθωση που έδειξαν. Και καυχιέται γι' αυτούς, τονίζοντας πώς γεμίζει με παρηγοριά άπό τη δική τους διαγωγή. Το ίδιο κάνει ιδιαίéρωσ σε άνθρωπους που δοκιμάζονται. Γι' αυτό και έπαινει τους Θεσσαλονικείς που δέχθηκαν τον λόγο του Θεού μέσα σε πολλές θλιψεις και διωγμούς.

Ένας καλός λόγος όμως ώφελει κι αυτόν που τον προσφέρει. Με τον τρόπο αυτό φέρνει πιό κοντά του τους άλλους. Δημιουργεί γέφυρες έπικοινωνίας και αγάπης. Αντίθετα, όταν λέει εύκολα λόγια πικρά, έπιτιμητικά, άσπλαχνα, γίνεται άντιπαθητικός. Κι όταν μάλιστα αυτό το κάνει συχνά, θεωρείται γκρινιάρης, μίζερος, προβληματικός. Λέει χαρακτηριστικά ο ιερός Χρυσόστομος ότι «τόν κακολόγο τόν άποστρέφονται όλοι», ένω τόν γλυκομίλητο και έπαινετικό, τόν πλησιάζουν όλοι σαν δικό τους, σαν αγαπητό άδελφό (PG 55, 256).

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να σκορπιέμε άσκοπα και άδιάκριτα έπαινους διαρκώς γύρω μας χωρίς σκέψη και σύνεση: άπαιτείται και έδώ περίσκεψη και διάκριση. Άφου ο καλός λόγος σε τελική άνάλυση είναι καρπός πνευματικής ώριμότητας και άπαύγασμα καλλιεργημένης ψυχής. Γι' αυτό και ο πνευματικός άνθρωπος δεν σκορπιέ άσκοπα έπαινους. Διαφορετικά γίνεται γραφικός, και δεν πείθει κανέναν. Τέτοιοι έπαινοι, ύποκριτικοί ή ύστερόβουλοι, όχι μόνο δεν ώφελούν, αλλά είναι και επικίνδυνοι, άποχαυνώνουν και καταστρέφουν. Γι' αυτό και μείς δεν πρέπει να έπιζητούμε ή να εκμαιεύουμε τέτοιους έπαινους.

Άλλωστε, έφόσον θέλουμε να είμαστε άνθρωποι του Θεού, πρέπει να καταλάβουμε πώς δεν είναι δυνατόν όλοι να

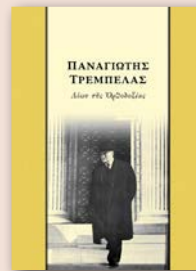
μάς έπαινούν, όλοι να μάς άποδέχονται. «Άλίμονό σας», είπε κάποτε ο Κύριος, «έναν σας έπαινούν όλοι οί άνθρωποι. «Όυαί όταν καλώς ύμάς είπωσι πάντες οί άνθρωποι» (Λουκ. ζ' 26).

Γι' αυτό όσο περισσότερο θα προχωρούμε πνευματικά, τόσο περισσότερο θα έπιζητούμε τόν έπαινο του Θεού και δεν θα νιώθουμε την ανάγκη να μάς έπαινούν οί άλλοι γύρω μας. Διαφορετικά, λέει ο ιερός Χρυσόστομος, όταν έπιζητούμε τόν έπαινο τών ανθρώπων, παραβλέποντας τόν έπαινο του Θεού, έπειδή δήθεν δεν μάς είναι άρκετός, είναι σαν να ύβρίζουμε τόν ίδιο τόν Θεό... Γιατί προτιμούμε μιá δόξα κατώτερη, και περιφρονούμε μιá δόξα άσυγκρίτως άνώτερη (PG 61, 100). Γι' αυτό τονίζει άλλου: «Άς άσκούμαστε καθημερινά στην άρετή, για να λάβουμε τόν δικαιο έπαινο άπό τόν μόνο άληθινό Θεό» (ΕΠΕ 30, 458).

ΣΩΤΗΡ *έκδόσεις*

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Λέων τής Όρθοδοξίας

Άφιερωματικός τόμος στον όποίο συγκεντρώθηκαν διάφορα κείμενα σχετικά με την πολύπτυχη θεολογική συγγραφική δραστηριότητα του άειμνήστου καθηγητού Παναγιώτου Τρεμπέλα, τή δυναμική προσφορά και διακονία του στο σώμα

τής Έκκλησίας, αλλά και τó ξεχωριστό ήθος και τή βιωματική του πίστη. Περιλαμβάνει τις άποτιμήσεις του θεολογικού του έργου εκ μέρους καθηγητών τής θεολογίας, αλλά και μαρτυρίες άρχιερέων, συναδέλφων, φοιτητών και άλλων, οί όποιοι είχαν προσωπική έπικοινωνία μαζί του και τόν γνώρισαν άπό κοντά. Στο τέλος έπισυνάπτεται φωτογραφικό άφιέρωμα. Σελίδες 332. Τιμάται 14 β.

«**Λ**αός μου, τί έποίησά σοι, και τί μοι ανταπέδωκας;». Άν ξέραμε καλά την ιστορία του αρχαίου ισραηλτικού λαού, του λαού του Θεού, θα θαυμάζαμε. Τί θα θαυμάζαμε; Τα πολλά παράλληλα που έχει ο Όρθόδοξος Έλληνικός λαός μας με εκείνο. Και τα καλά και τα άσχημα. Παρά την τραχύτητα, τη

ριστη και άσεβέστατη συμπεριφορά, πλήρης άποδοχή ξενόφερτων ψευδοθρησκειών, μαγείες, άδιάντροπη άνηθικότητα, έγκληματικότητα, κατά πάντα καταπάτηση του θεόσδοτου Μωσαϊκού Νόμου, διωγμός και θανάτωση των Προφητών. Κι άναπόφευκτα τίς τέτοιες καταστάσεις διαδέχονταν οικονομικές

Το καμπανάκι

άληθινή ιστορία

δυστροπία του προς τον Θεό και την άναξιοτήτά του ό λαός εκείνος ήταν τόσο εύνοημένος και άγαπημένος από τον Θεό. Και ήταν ψηλαφητή ή παρουσία του Θεού στη ζωή του Ίσραήλ: ήταν όλοφάνερη ή άγαθή πρόνοιά Του υπέρ αυτού: θαύματα πολλά άναμφισβήτητα και μεγαλειώδη, θεόπνευστα κηρύγματα από τον Μωυσή και τους Προφήτες, άποκαλυπτικά, καθοδηγητικά, έλεγκτικά, συγκλονιστικά, θαυμαστά από κάθε άποψη, ικανά να συντρίψουν και πέτρινες καρδιές. Και όμως παρά ταύτα, υπήρξαν έποχές που ό ισραηλιτικός λαός άποδεικνυόταν κάθε άλλο παρά λαός του Θεού: άποστασία άπογοητευτική, άθεόφοβη και έξοργιστικά άχά-

και κοινωνικές έξαθλιώσεις, καταστροφές, ύποδουλώσεις σε έχθρούς.

Οί φοβερές αυτές συνέπειες όμως έφερναν και καλό άποτέλεσμα. Τους έκαναν να συνετίζονται και μετανοημένοι να ζητούν το έλεος του Θεού, πράγμα που δέν τους τό άρνιόταν ό Μακρόθυμος και Πολυέλεος. Και έρχόταν ή σωτηρία χάρη σε λίγους ανθρώπους του Θεού, που και στις χειρότερες έποχές δέν έλειπαν.

Πάντως ό εύνοημένος και εύλογημένος εκείνος λαός, ενώ θα μπορούσε να είναι σε πάρα πολύ ύψηλή και δοξασμένη θέση, καάντησε να γίνει Θεομάχος και Χριστοκτόνος, όποτε άκουσε τον φοβερό άλλα δίκαιο λόγο: «Άρ-

θήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει (=θὰ δοθεῖ σὲ ἄλλο ἔθνος) ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς» (Ματθ. κα' [21] 43). Καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ δόθηκε στὸ Ἔθνος μας, ποὺ πραγματικά παρήγαγε στοὺς εἴκοσι αἰῶνες πολλοὺς καλοὺς καρποὺς. Παρουσίασε ὅμως καὶ ἀταξίες ὅμοιες μὲ ἐκεῖνες τοῦ ἀρχαίου Ἰσραήλ.

Εὐλογημένη Ἑλλάδα, μυριοευεργετημένη ἀπὸ τὸν Χριστό, ἂν σοῦ ἔλειπε ἡ Ἐκκλησία, θὰ εἶχες σβῆσει ἀπὸ τὸν χάρτη τώρα καὶ πολλοὺς αἰῶνες. Ἑλλάδα μας, ποῦ σοῦ χάρισε ὁ Θεὸς σπάνιους καὶ ἀνεκτίμητους ὑλικοὺς καὶ πνευματικοὺς θησαυροὺς, ποῦ κατάντησες σήμερα; Σὲ ποῖα ὑψηλὴ καὶ ζηλευτὴ θέση θὰ μπορούσες νὰ εἶσαι, ἂν δὲν περιφρονούσες τὶς ὑψιστες εὐεργεσίες τοῦ Χριστοῦ!

Πρὸ μηνῶν, ἓνας νέος, Κουβανὸς στὴν καταγωγή καὶ Ὁρθόδοξος, ἔμαθε στὴν πατρίδα του γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὴ μακρινὴ ἐκείνη μεγαλόνησο τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ ἦρθε στὴν Ἑλλάδα γιὰ σπουδές. Αὐτὴν προτίμησε καὶ ὄχι ἄλλη. Ὁραματίστηκε ὅτι θὰ βρεῖ κάτι τὸ σπουδαῖο ἐδῶ πέρα. Βρέθηκε λοιπὸν στὴ Θεσσαλονίκη φοιτητῆς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς ὁ Ὁρθόδοξος Σάββας. Γιὰ ν' ἀνταποκριθεῖ στὰ ἐξοδὰ του, ἔβρισκε χρόνο νὰ ἐμπορευεταὶ ὡς πλανόδιος ψιλικατζῆς. Κάποτε, λοιπὸν, βρέθηκε μὲ τὴνπραμάτεια του σ' ἓνα κεφαλοχώρι τῆς Μακεδονίας, κι ἐκεῖ, σὲ μιὰ καφετέρια, τὴν ὥρα ποὺ οἱ θαμῶνες παρακολουθοῦσαν μὲ πάθος ἓναν ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα στὴν τηλεόραση, κάποιος μὲ ὀργὴ ξέσπασε σὲ βλασφημίες! Βλασφήμησε τὸν Θεό! Κανεὶς δὲν ἀντέδρασε· οὔτε καὶ ἓνας

θεοφοβούμενος ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ, ποῦ ἦταν ἐκεῖ κείνη τὴ στιγμή, δὲν τόλμησε νὰ διαμαρτυρηθεῖ. Ὁ ἀλλοδαπὸςπραματευτῆς ξαφνιάστηκε, ἀπόρησε, ἀγανάκτησε, ὅταν ἄκουσε βλασφημία ἐδῶ στὴν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα. Μὲ θάρρος πῆρε τὸν λόγο καὶ διαμαρτυρήθηκε: «Βλασφήμησες ἐστὶν ποῦ εἶσαι ἐδῶ στὴ Χριστιανικὴ Ἑλλάδα;! Δὲν αἰσθάνεσαι ποῦ βρίσκεσαι; Δὲν καταλαβαίνεις τί θησαυρὸ ἔχετε ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα; Ἐμεῖς μιὰ Ὁρθόδοξη ἐκκλησία ἔχουμε στὴν Ἀβάνα, καὶ τὴν Κυριακὴ μᾶς ἔπαιρναν οἱ γονεῖς μας, ἐμένα καὶ τὰ τέσσερα ἀδέρφια μου, καὶ ὀλόκληρες ὠρες περπατώντας πηγαίναμε στὴν Ὁρθόδοξη ἐκκλησία μας γιὰ νὰ λειτουργηθοῦμε. Γιὰ μᾶς ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ὁ μέγας μας θησαυρὸς καὶ τὸν τιμᾶμε, καὶ σεῖς ποῦ μᾶς μεταδώσατε τὸν θησαυρὸ αὐτό, βλασφημεῖτε τὰ θεῖα;».

Ὁ ἐπίτροπος θαύμασε τὴν πίστη καὶ τὴν ὁμολογία τοῦ ἀλλοδαποῦ. Ἐφυγε ἀπὸ τὸ τραπέζι τῆς παρέας του καὶ πῆγε κοντὰ σ' αὐτὸν νὰ γνωρίσει τὸν πιστὸ Σάββα ἀπὸ τὴν Κούβα, τὸν φοιτητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἡ διαμαρτυρία τοῦ Σάββα ἔγινε ἓνα ἤχηρὸ καμπανάκι, ποῦ ξύπνησε τὸν ἐπίτροπο, ἴσως ἤχησε καὶ στίς συνειδήσεις κάποιων ἐκεῖ ποῦ τὸν ἄκουσαν... Ἦταν ἐπόμενο, γιὰτὸ ὁ Σάββας βίωνε τὸν θησαυρὸ τῆς Χάριτος καὶ τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ δώσει στὸ λαὸ μας τέτοιους ἀνθρώπους «πλήρεις πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου», οἱ ὅποιοι ὡς δυνατὲς ἀναστάσιμες καμπάνες θὰ ἤχουν καὶ θὰ ἀφυπνίζουν συνειδήσεις, καλώντας τὸν λαὸ μας σὲ μετάνοια καὶ ἐπιστροφή στὸ μοναδικὸ Σωτήρα του. ■

Ο απόστολος Παύλος γράφει στο μαθητή του Τιμόθεο ότι «ἐν ἔσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί»· στοὺς ἔσχατους καιροὺς θὰ ἔρθουν περιστάσεις δύσκολες καὶ ἐπικίνδυνες. Διότι οἱ ἄνθρωποι θὰ διαφθαροῦν πολὺ. Καὶ ἀναφέρει διάφορες ἀπὸ τὶς κακίες τους. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν λέει ὅτι θὰ εἶναι καὶ «προπετεῖς», αὐθάδεις δηλαδή, φουσκωμένοι ἀπὸ ὑπερηφάνεια καὶ ἐγωισμό (βλ. Β΄ Τιμ. γ΄ 1-4).

Καὶ στὸ βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «Σοφία Σειράχ» (κεφ. θ΄ 18) τονίζεται πόσο προβληματικὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος μὲ στόμα ἀνοικονόμητο καὶ ἐπιπόλαιο: «φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετής ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται»· φοβερὸς καὶ ἐπικίνδυνος στὴν πόλιν ποὺ μένει εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ κακόγλωσσος, ὁ ἀσυγκράτητος καὶ ἀπερίσκεπτος στὰ λόγια, γι’ αὐτὸ καὶ θὰ μισηθεῖ.

Ἀκόμη καὶ ἄνθρωποι μὴ Χριστιανοί, συνετοὶ ὅμως, ὑπογραμμίζουν τοὺς κινδύνους ποὺ ἐμφωλεύουν στὴν προπέτεια. Τέτοιοι π.χ. ἦταν καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τῆς Ἐφέσου, ὁ Γραμματεὺς τῆς πόλεως, ποὺ ἔπαιξε σπουδαῖο ρόλο σὲ ἓνα περιστατικὸ τῆς ζωῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Τὸ γεγονός ἐξιστορεῖται στὸ 19^ο κεφάλαιο τῶν «Πράξεων τῶν Ἀποστόλων». Ὅπως λοιπὸν μᾶς πληροφορεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκάς, στὴν Ἐφεσο τὸ κήρυγμα τοῦ ἀποστό-

Προπέτεια

λου Παύλου εἶχε μεγάλη ἀπήχηση καὶ ἀπεκάλυψε στοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ τῶν γύρω περιοχῶν τὴν ἀλήθεια ὅτι ἡ εἰδωλολατρία εἶναι ψέμα, διότι «οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι» (Πράξ. 19^ο [19] 26)· δὲν εἶναι πραγματικοὶ θεοὶ τὰ ἀγάλματα ποὺ κατασκευάζονται ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια. Καὶ ὅτι ἓνας καὶ μόνος εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου: ὁ μόνος ἀληθινὸς ἐν Τριάδι Θεός. Αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ μειωθοῦν τὰ κέρδη τῶν ἀργυροχόων ποὺ κατασκεύαζαν μικροὺς ἀσημένιους ναοὺς, ὁμοιώματα τοῦ ναοῦ τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος, ποὺ ἦταν τὸ κόσμημα τῆς Ἐφέσου.

Ἔτσι, μὲ προτροπὴ κάποιου ἀργυροχόου Δημητρίου, οἱ Ἐφέσιοι παρασύρθηκαν σὲ διαδήλωση καὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν ἐπὶ δύο ὥρες: «μεγάλῃ ἢ Ἄρτεμις τῶν Ἐφεσίων». Ἐπεκράτησε σύγχυση φοβερή.

Σὲ κείνη τὴν περίσταση ὁ Γραμματεὺς τῆς πόλεως ἔσπευσε νὰ καθησυχάσει τὰ ἄτακτα πλήθη, λέγοντάς τους ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχοῦν, διότι ὅλοι ξέρουν

ὅτι ἡ πόλη τους εἶναι λάτρης καὶ φρουρὸς τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ἀγάλματός της. Γι' αὐτὸ τοὺς εἶπε νὰ ἡρεμήσουν καὶ νὰ μὴν κάνουν τίποτε ἐπαναστατικό καὶ ἀπερίσκεπτο: «μηδὲν προπετεὺς πράσσειν», τοὺς παρήγγειλε. Ἔτσι ἡ ταραχὴ σταμάτησε καὶ ἡ πόλη ἡσύχασε.

Αὐτὸς ὁ λόγος «μηδὲν προπετεὺς πράσσειν» εἶναι λόγος σοφὸς καὶ ἀπόλυτα ταιριαστὸς μὲ τὶς παραγγελίες τῆς Ἁγίας Γραφῆς ποὺ προαναφέραμε. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ κανόνα συμπεριφορᾶς στὴ ζωὴ τοῦ καθενὸς μας. Διότι συνήθως τί συμβαίνει; Στὶς συζητήσεις ὁ ἀμετροεπιὴς καὶ προπετεὴς μιλάει μὲ αὐθάδεια, μὲ θρασύτητα καὶ ἀπερίσκεπτη βιασύνη, δείχνοντας ὅτι τὰ ξέρει ὅλα. Πολὺ περισσότερο μάλιστα ὅταν ἐπιδιώκει νὰ ἐπηρεάσει τοὺς ἄλλους γιὰ πρόσωπα ἢ καταστάσεις μὲ διάφορα φλύαρα καὶ ἀληθοφανῆ ἐπιχειρήματα. Στὴν πραγματικότητα ὅμως πίσω ἀπὸ κάθε κρίση του, ποὺ δῆθεν ἀποβλέπει στὴν ὠφέλεια τοῦ συνόλου, κρύβεται φιλαυτία, ὑπερηφάνεια καὶ προσπάθεια προβολῆς τοῦ ἑαυτοῦ του.

Καὶ ποιοὶ εἶναι τελικὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προπέτειας; Εἶναι ἡ δημιουργία ταραχῆς, συγχύσεως, ἀντιδράσεως καὶ ὁ κίνδυνος νὰ ἐπέλθει καταστροφὴ τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων.

Αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ ὁ σοφὸς Σολομὼν ὑπογραμμίζει μὲ ἰδιαίτερο τρόπο στὸ θεόπνευστο βιβλίον τῶν «Παροιμιῶν». Λέει: «Σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετεοῦς ἐγγίζει συντριβῆ»· οἱ πραγματικὰ σοφοὶ ἀποταμιεύουν τὴ γνώση γιὰ νὰ τὴ χρησιμοποιήσουν στὴν ὥρα της. Τὸ ἀνοικονόμητο καὶ ἀπερίσκεπτο ὅμως στόμα τοῦ ἐπιπόλαιου καὶ προπετεοῦς τὸν ὀδηγεῖ σὲ ὀλοκληρωτικὴ συντριβὴ (Παρ. ἰ' [10] 14).

Οἱ πιστοὶ λοιπὸν ὀφείλουμε «μηδὲν προπετεὺς πράσσειν», νὰ ἀποφεύγουμε τὴν προπέτεια. Νὰ προσπαθοῦμε νὰ εἶναι ὁ λόγος μας μετρημένος, σεμνός, καρπὸς ὠριμῆς σκέψεως. Καὶ οἱ ἐνέργειές μας νὰ εἶναι ὄχι βιαστικές καὶ μὲ συναισθηματικὴ φόρτιση, ὅπως αὐτὲς τῶν Ἐφεσίων. Ὁ πραγματικὰ πιστὸς «οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει»· θὰ προσέχει πολὺ τὰ λόγια καὶ τὶς κρίσεις του, ὥστε νὰ μὴ θίξει κανένα (Ψαλ. ρια' [111] 5). ■

ΣΩΤΗΡ

**ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ
 ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ
 ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων
 «Ο ΣΩΤΗΡ» Σ.Α.

Ἰσαύρων 42 - 114 72 ΑΘΗΝΑ

Τηλ. Διευθύνσεως: 210.3622108.

Τηλεμοιότυπο: 210.3621286.

Διευθυντὴς Συντάξεως:

Σταύρος Ν. Μποζοβίτης

Ἰσαύρων 42 - 114 72 ΑΘΗΝΑ

Ἐκτύπωση:

"Lithos" - Ἀφοὶ Μαχαλιώτη Ο.Ε.

Πετμεζᾶ 80

202 00 ΚΙΑΤΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Τιμὴ φύλλου: Εὐρὼ 0,50.

Ἔτησια συνδρομὴ: Εὐρὼ 12

Κύπρου: Εὐρὼ 20

Ἐξωτερικῶς: Εὐρὼ 35

Ἡ συνδρομὴ ἀποστέλλεται μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὸ Γραφεῖο τοῦ Περιοδικοῦ (πληροφορίες στὸ τηλ. 210.3608533) ἢ καταβάλλεται στὰ παρακάτω Γραφεῖα - Παραρτήματά μας, ὅπου διατίθενται καὶ τὰ βιβλία τῶν ἐκδόσεών μας:

ΑΘΗΝΩΝ

Σόλωνος 100 (106 80 ΑΘΗΝΑ).

Τηλ. 210.3624349. Fax 210.3637108.

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Φίλωνος 34α (185 31 ΠΕΙΡΑΙΑΣ).

Τηλ. καὶ Fax 210.4179022.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πλατεία Ἁγίας Σοφίας 6

(546 22 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ).

Τηλ. 2310.272739. Fax 2310.272736.

ΠΑΤΡΩΝ

Γούναρη 45 (262 21 ΠΑΤΡΑ).

Τηλ. καὶ Fax 2610.278993.

ΚΥΠΡΟΥ

Ἐλλάδος 115 (3041 ΛΕΜΕΣΟΣ).

Τηλ. 25.355081. Fax 25.828571.

**Νέοι
 συνδρομητὲς
 στὸ τηλέφωνο
 210.3608533.**

www.osotir.gr

e-mail: adosotir@otenet.gr

ISSN: 1106-3777

Κωδικὸς ΕΛΤΑ: 011668.